

Lovforslag nr. L 204. Fremsat den 23. februar 2000 af undervisningsministeren (Margrethe Vestager)

Forslag

til

Lov om ændring af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner

(Selvejekrav, habilitet m.v.)

§ 1

I lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., som ændret ved § 15 i lov nr. 290 af 12. maj 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, *stk. 2, 1. pkt.*, udgår: », eller såfremt gældende regler eller fastsatte vilkår ikke overholdes«.
2. I § 8 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:
  - »*Stk. 3.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:
    - 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til institutionen.
    - 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til institutionen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til institutionen.
    - 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
    - 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
    - 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en institution inden for samme institutionsform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.
- Stk. 4.* Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder *stk. 3, nr. 1-4*, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.
- Stk. 5.* For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved institutionen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.
- Stk. 3* bliver herefter *stk. 6*.
3. Efter § 12 indsættes i kapitel 5 efter overskriften:
  - »§ 12 a. En institution skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og institutionens midler må alene komme institutionens uddannelsesformål til gode.«.
4. Efter § 17 indsættes:
  - »§ 17 a. Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for institutionerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.
  - Stk. 2.* Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i *stk. 1*.«.
5. Efter § 20 indsættes:
  - »§ 20 a. Institutionen kan yde bestyrelsens formand og næstformand særskilt vederlag efter nærmere regler, der fastsættes af undervisnings-

ministeren efter forhandling med finansministeren.«.

6. § 21 affattes således:

»§ 21. Undervisningsministeren kan for institutioner, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 20, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 29 a, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for institutioner, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en institutions virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig. For meget udbetalt tilskud kan modregnes i kommende tilskudsudbetalinger.«.

7. I § 24, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:

»I forbindelse med indsendelse af årsregnskab til Undervisningsministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlemmer af bestyrelsen, jf. § 8, stk. 3 og 4.«.

8. Efter § 24 indsættes:

»§ 24 a. Institutionens revisor, jf. § 24, stk. 3, må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som institutionen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer.

Stk. 2. Institutionens revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. stk. 1, hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom.

Stk. 3. Opfylder revisor ikke kravene til revision i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge institutionen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

9. Overskriften til Kapitel 9 affattes således:

»*Institutioner med særlige uddannelser*«.

10. Efter § 28 indsættes i kapitel 9 efter overskriften:

»§ 28 a. Undervisningsministeren kan yde tilskud til en selvejende uddannelsesinstitution, der udbyder uddannelse af en særlig karakter, jf.

stk. 2. Godkendelsen til tilskud, der kan gøres midlertidig, kan til enhver tid trækkes tilbage af undervisningsministeren med virkning fra førstkomende finansår.

Stk. 2. Undervisningsministeren godkender uddannelsen og rammerne for uddannelsen med hensyn til fagligt niveau, varighed, optagelse, kvalitetsudvikling, lærer kvalifikationer, kvalitetskontrol, m.v. Undervisningsministeren bestemmer, om kravene til en godkendt uddannelse skal fastlægges i en af undervisningsministeren godkendt uddannelsesplan eller i regler fastsat i overensstemmelse med § 6, stk. 1.

Stk. 3. Undervisningsministerens beslutning om godkendelse efter stk. 1 og 2 sker på grundlag af en evaluering af institutionen og uddannelsen. Institutionen afholder udgiften til evalueringen, der gennemføres af en af undervisningsministeren godkendt evalueringsinstitution.

Stk. 4. En institution, der er godkendt til tilskud efter stk. 1, kan opkræve deltagerbetaling for deltagelse i undervisningen m.v. Undervisningsministeren kan fastsætte en øvre grænse for deltagerbetalingen for den enkelte institution.

Stk. 5. Bortset fra § 6, stk. 1, finder lovens øvrige bestemmelser anvendelse for disse selvejende institutioner.«.

11. Efter § 29 indsættes:

»Kapitel 9 a

Tilsyn m.v.

§ 29 a. Undervisningsministeren fører tilsyn med institutioner, der modtager statstilskud efter denne lov, og kan indhente de nødvendige oplysninger til dette brug. Finder Undervisningsministeren, at en institutions virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til institutionen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

§ 2

I lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 704 af 3. september 1999, foretages følgende ændringer:

1. § 2, stk. 3, 2. pkt., ophæves.

2. I § 4 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fast-

sat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«

3. I § 5 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 4. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder *stk. 3*, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 5. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«

Stk. 3-6 bliver herefter *stk. 6-9*.

4. § 10 a, *stk. 3*, nr. 3, affattes således:

»3) Som indestående i pengeinstitutter hjemmehørende i Danmark eller i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS).«

5. Efter § 11 indsættes i kapitel 3:

»§ 11 a. En skole skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og skolens midler må alene komme skolens uddannelsesformål til gode.«

6. Efter § 12 b indsættes:

»§ 12 c. Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for skolerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i *stk. 1*.«

7. Efter § 15 indsættes:

»§ 15 a. Skolen kan yde bestyrelsens formand og næstformand særskilt vederlag efter nærmere regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren.«

8. § 20, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 15, *stk. 1*, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 4, *stk. 2*, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig. For meget udbetalt tilskud kan modregnes i kommende tilskudsudbetalinger.«

9. I § 22, *stk. 1*, indsættes som 4. pkt.:

»I forbindelse med indsendelse af årsregnskab til Undervisningsministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlemmer af bestyrelsen, jf. § 5, *stk. 3* og 4.«

10. Efter § 22 indsættes:

»§ 22 a. Skolens revisor, jf. § 22, *stk. 2*, må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer.

Stk. 2. Institutionens revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. *stk. 1*, hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom.

Stk. 3. Opfylder revisor ikke kravene til revision i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge institutionen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«

11. I § 26, stk. 1, ændres »§ 13 og §§ 20-22« til: »§ 4, § 13 og §§ 20-22 a«.

12. I § 26, stk. 2, ændres »§ 13, § 16 og §§ 20-22« til: »§ 4, § 13, § 16 og §§ 20-22 a«.

§ 3

I lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 820 af 4. november 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 7, nr. 4, ændres »indsamlings- eller agitationsarbejde« til: »indsamlingsarbejde«.

2. § 10 a affattes således:

»§ 10 a. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen for et privat gymnasium:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 2. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 1, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 3. For bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

3. Efter § 15 indsættes i kapitel 2:

»§ 15 a. Finder undervisningsministeren, at en privat gymnasieskoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren, bortset fra de i § 15, stk. 2, nævnte tilfælde, udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

4. I § 18 i, stk. 1, indsættes som nr. 3:

»3) Skolens bestyrelse opfylder habilitetskravene i § 10 a.«.

5. § 18 l, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 18 i, stk. 1, nr. 2, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 15, stk. 2, og § 15 a, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.«.

6. § 18 n, stk. 1, affattes således:

»De private gymnasieskolers regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor. Gymnasiets revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som gymnasiet anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger, eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 4. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge gymnasiet inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

7. I § 18 n, stk. 2, indsættes efter »§ 10 a, stk. 1«: »og stk. 2«.

§ 4

I lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberevende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 821 af 4. november 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 18, stk. 7, nr. 4, ændres »indsamlings- eller agitationsarbejde« til: »indsamlingsarbejde«.

2. § 24, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til kurset.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til kurset, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til kurset.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en institution inden for samme kursusform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 3. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 2, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 4. For bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved kurset gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

3. Overskriften til § 26 affattes således:

»Det centrale pædagogiske tilsyn m.v.«.

4. Efter § 26 indsættes i kapitel 4:

»§ 26 a. Finder undervisningsministeren, at et privat kursus' virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren, bortset fra de i § 26, stk. 2, nævnte tilfælde, udstede påbud til kurset om at ændre den pågældende virksomhed.«.

5. I § 30 k, stk. 1, indsættes som nr. 3:

»3) Kursets bestyrelse opfylder habilitetskravene i § 24.«.

6. § 30 m, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undervisningsministeren kan for kurser, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 30 k, stk. 1, nr. 2, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 26, stk. 2, og § 26 a, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for kurser, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at et kursus' virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.«.

7. § 30 o, stk. 1, affattes således:

»De private kursers regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller registreret revisor. Kursets revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som kurset anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 4. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge kurset inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

8. I § 30 o, stk. 2, indsættes efter »§ 24, stk. 2«: »og stk. 3«.

§ 5

I lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 6, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om vedtægternes indhold. Vedtægterne skal bl.a. indeholde bestemmelser om,

- 1) at skolens midler alene må komme skolens undervisningsvirksomhed til gode,

- 2) at bestyrelsen sammensættes af et ulige antal medlemmer på mindst 5,
- 3) hvad der skal foretages ved skolens ophør, herunder om at eventuelle overskydende midler skal anvendes til beslægtede formål efter kommunalbestyrelsens godkendelse, og
- 4) at bestyrelsen straks skal give Undervisningsministeriet og grundtilskudsydende kommunalbestyrelser og amtsråd meddelelse, hvis skolen ophører, standser sine betalinger, begæres erklæret konkurs, eller der i øvrigt er fare for, at skolens virksomhed må indstilles.«.

2. § 7 ophæves.

3. I § 8 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform eller af ledelsen for en kreds i henhold til § 3 a, stk. 1, i lov om støtte til folkeoplysning, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen. Dette gælder dog ikke for medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 4. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder *stk. 3*, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 5. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.

Stk. 6. Skolen kan yde bestyrelsens formand og næstformand særskilt vederlag efter nærmere

regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren.«.

Stk. 3-7 bliver herefter *stk. 7-11*.

4. § 9 affattes således:

»§ 9. Ved enhver daghøjskole skal der være ansat en leder. Lederen varetager den daglige administration og har det pædagogiske ansvar. Lederen kan ikke samtidig være leder for en anden daghøjskole, undervisnings- eller kursusinstitution eller være ansat i en kommune eller amtskommune, der yder grundtilskud til skolen. Lederen kan heller ikke være leder for en kreds i henhold til § 3 a, stk. 1, i lov om støtte til folkeoplysning, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen.«.

5. I § 10, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

6. I § 10, *stk. 2*, indsættes efter »regnskab« : »samt andre oplysninger, der er nødvendige for undervisningsministerens tilsyn«.

7. I § 12, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Ydelse af driftstilskud er endvidere betinget af, at skolen opfylder betingelserne i kapitel 1 og 2.«.

8. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Skolen skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og dens midler må alene komme dens undervisningsvirksomhed til gode.

Stk. 2. Likvide midler, der ikke er nødvendige til den daglige drift, skal under hensyntagen til sikkerheden anbringes på en eller flere af følgende måder:

- 1) Som indestående i pengeinstitutter hjemmehørende i Danmark eller i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS).
- 2) I fondsaktiver udstedt af danske realkreditinstitutioner, Kreditforeningen af Kommuner i Danmark, eller andre danske finansieringsinstitutter under offentligt tilsyn.
- 3) I fondsaktiver eller gældsbreve, for hvilke den danske stat eller en dansk kommune står som udsteder eller garant.

4) I værdipapirer, bortset fra aktier, som efter deres art og sikkerhed kan sidestilles med de aktiver, der er nævnt i nr. 2 og 3.

Stk. 3. Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for skolerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i stk. 3.«

9. § 14, stk. 3 og 4, affattes således:

»*Stk. 3.* Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 15, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 10, stk. 1, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan endvidere træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til en skole, herunder en ny skole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 13 a, stk. 1, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om

- 1) skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre,
- 2) skolens midler anvendes til formål uden for skolen, eller
- 3) skolens ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl.«

10. I § 16 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Skolens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, for-

ninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 1. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

11. I § 16 indsættes efter *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* I forbindelse med indsendelsen af årsregnskabet til Undervisningsministeriet afgiver bestyrelsesmedlemmerne en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlemmer af bestyrelsen, jf. § 8, stk. 3 og 4.«

§ 6

I lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionskoler foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 1*, affattes således:

»Skolen skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og dens midler må alene komme dens undervisnings- og produktionsvirksomhed til gode.«

2. I § 5 indsættes som *stk. 3* og *4*:

»*Stk. 3.* Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for skolerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i stk. 3.«

3. I § 6 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.

- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform. Dette gælder dog ikke for medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 4. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 3, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 5. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

Stk. 3-10 bliver herefter stk. 6-13.

4. § 7 affattes således:

»§ 7. Ved enhver produktionsskole skal der være ansat en leder. Lederen varetager den daglige administration og har det pædagogiske ansvar. Lederen kan ikke samtidig være leder for en anden produktionsskole, undervisnings- eller kursusinstitution eller være ansat i en kommune eller amtskommune, der yder grundtilskud til skolen.«.

5. I § 8, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

6. I § 10, stk. 3, affattes således:

»Ydelse af driftstilskud er endvidere betinget af, at skolen opfylder betingelserne i kapitel 1 og 2.«.

7. § 12, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 14, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 8, stk. 1, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde til-

skud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles.«.

8. I § 12 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Undervisningsministeren kan endvidere træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til en skole, herunder en ny skole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 5, stk. 1, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om

- 1) skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre,
- 2) skolens midler anvendes til formål uden for skolen, eller
- 3) skolens ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl.«.

9. I § 15 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Skolens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 1. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

10. I § 15 indsættes efter stk. 4, der bliver stk. 5, som stk. 6:

»Stk. 6. I forbindelse med indsendelsen af årsregnskabet til Undervisningsministeriet afgiver bestyrelsesmedlemmerne en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlemmer af bestyrelsen, jf. § 6, stk. 3 og 4.«.

§ 7

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 7. august 1999, foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 6 og 7, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 6. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 7. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang finder stk. 6, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 8. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved institutionen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

Stk. 8 bliver herefter stk. 9.

2. § 21, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 7, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 24 a, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.«.

3. I § 21 a, nr. 4, ændres »indsamlings- eller agitationsarbejde« til: »indsamlingsarbejde«.

4. Efter § 21 a indsættes:

»§ 21 b. Såfremt undervisningsministeren i medfør af § 21 a, jf. § 5, stk. 2, har besluttet, at

tilskuddet i sin helhed bortfalder, kan skolen generhverve tilskudsretten i overensstemmelse med reglerne for nye skoler, jf. § 8, stk. 2. I øvrige tilfælde kan skolen generhverve tilskudsretten, når de forhold, som har givet anledning til bortfald af tilskuddet efter § 21, stk. 2, er bragt i orden.«.

5. § 24, stk. 1, affattes således:

»Skolens regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor. Skolens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 4. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

6. I § 24, stk. 2, indsættes efter »§ 5, stk. 6«: »og stk. 7«.

7. Efter § 24 indsættes:

»Kapitel 5 a

Påbud

§ 24 a. Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

8. I § 33 udgår: »kapitel 6a«.

§ 8

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 709 af 9. september 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 11 a, nr. 4, ændres »indsamlings- eller agitationsarbejde« til: »indsamlingsarbejde«.

2. § 12, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 3. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 2, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

3. § 12, stk. 4, der bliver *stk. 5*, affattes således:

»Stk. 5. For bestyrelsen, forstanderen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

4. I § 13, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«

5. § 21, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov,

de regler eller aftaler, jf. § 17, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 13, stk. 1, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.«

6. § 31, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Skolens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 1. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«

7. I § 31, stk. 4, ændres »§ 12, stk. 2 og 4« til: »§ 12, stk. 2 og 3«.

§ 9

I lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, jf. lovebekendtgørelse nr. 608 af 10. juli 1997, foretages følgende ændring:

1. I § 14 indsættes efter »seminariets ophør,«: »§ 8, stk. 3 - 5, om habilitet m.v.,« , og efter »indtægtsdækket virksomhed,«: » og kap. 9 a om tilsyn m.v.«.

§ 10

I lov om uddannelse af pædagoger, jf. lovebekendtgørelse nr. 796 af 3. september 1996, foretages følgende ændring:

1. I § 14 indsættes efter »seminariets ophør,«: »§ 8, stk. 3 - 5, om habilitet m.v.,« , og efter

»indtægtsdækket virksomhed«: » og kap. 9 a om tilsyn m.v.«.

§ 11

I lov om uddannelse til håndarbejds lærer, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 3. september 1996, foretages følgende ændring:

1. I § 13 indsættes efter »seminariets ophør,«: »§ 8, stk. 3 - 5, om habilitet m.v.,« , og efter »indtægtsdækket virksomhed«: » og kap. 9 a om tilsyn m.v.«.

§ 12

I lov om uddannelse til ernærings- og husholdningsøkonom, jf. lovbekendtgørelse nr. 797 af 3. september 1996, foretages følgende ændring:

1. I § 13 indsættes efter »seminariets ophør,«: »§ 8, stk. 3 - 5, om habilitet m.v.,« , og efter »indtægtsdækket virksomhed«: » og kap. 9 a om tilsyn m.v.«.

§ 13

I lov nr. 1049 af 23. december 1998 om ændring af lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v. (Indhold, rammestyring, grundtilskud m.v.) ændres i § 2, stk. 4, 2. pkt., »§ 13, stk. 4,« til: »§ 13, stk. 5, nr. 4,«.

§ 14

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2000.

Stk. 2. § 1, nr. 2, § 2, nr. 3, § 5, nr. 3, og § 6, nr. 3, skal senest være opfyldt ved førstkommande nyudpegning af bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 3. § 24 a, stk. 1 og 2, i lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., § 22 a, stk. 1 og 2, i lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 704 af 3. september 1999, § 16, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000, og § 15, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler, som affattet ved dennes lovs § 1, nr. 8, § 2, nr. 10, § 3, nr. 6, § 4, nr. 7, § 5, nr. 10, § 6, nr. 9, § 7, nr. 5, og § 8, nr. 6, tages op til revision i folketingsåret 2003/2004.

9, skal være opfyldt senest den 1. juli 2001, eller når revisor lovligt kan opsiges ifølge kontrakten.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i § 12, stk. 1, i lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000, som affattet ved dennes lovs § 5, nr. 7, kan staten indtil den 31. december 2001 yde tilskud til skoler, hvis vedtægter er godkendt før den 1. juli 2000.

Stk. 5. Uanset bestemmelsen i § 10, stk. 3, i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler, som affattet ved dennes lovs § 6, nr. 6, kan staten indtil den 31. december 2001 yde tilskud til skoler, hvis vedtægter er godkendt før den 1. januar 2000, jf. § 22, stk. 5, i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler. Betingelsen i § 5, stk. 2, i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler om anbringelsen af skolens likvide midler skal være opfyldt senest den 31. december 2000, jf. § 22, stk. 4, i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler, eller senest når midler kan frigøres med kontraktmæssigt varsel.

Stk. 6. § 24 a, stk. 1 og 2, i lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., § 22 a, stk. 1 og 2, i lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 704 af 3. september 1999, § 18 n, stk. 1, 4. og 5. pkt., i lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 820 af 4. november 1999, § 30 o, stk. 1, 4. og 5. pkt., i lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 821 af 4. november 1999, § 16, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000, § 15, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler, § 24, stk. 1, 4. og 5. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 7. august 1999, og § 31, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds skoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 709 af 9. september 1999, som affattet ved dennes lovs § 1, nr. 8, § 2, nr. 10, § 3, nr. 6, § 4, nr. 7, § 5, nr. 10, § 6, nr. 9, § 7, nr. 5, og § 8, nr. 6, tages op til revision i folketingsåret 2003/2004.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

De stillede forslag har til formål at præcisere og sikre den enkelte selvejende institutions uafhængige status i lighed med den i folketingssamlingen 1995/96 gennemførte stramning af lovgivningen om de frie skoler (frie kostskoler, frie grundskoler, private gymnasier og hf-kurser). Folketingstidende 96-97 (L218) FF sp. 4451, 4719, 7091, 7384, Till. A, sp. 4367, Till. B, sp. 1037, 1105 og Till. C, sp. 795. (L219) FF sp. 4452, 4719, 7092, 7384, Till. A, sp. 4383, Till. B, sp. 1042, 1107, Till. C, sp. 800. (L268) FF sp. 6218, 6571, 7093, 7385, Till. A, sp. 5232, Till. B, sp. 1050, 1168, 1114, Till. C, sp. 918.

Undervisningsministeren fremsatte den 16. december 1998 forslag til lov om ændring af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner, L 145. Lovforslaget blev behandlet en gang i Folketinget, den 21. januar 1999. Folketingets Uddannelsesudvalg afgav den 20. maj 1999 beretning over L 145. Udvalget udtalte heri, » Udvalget har i forbindelse med behandlingen af lovforslaget afholdt en intern høring med deltagelse af en række eksperter i statsforfatningsret for nærmere at drøfte eventuelle forfatningsretlige betænkeligheder i lovforslaget. Under udvalgsbehandlingen er der peget på en række problemer ved det fremsatte lovforslag, som Uddannelsesudvalget endnu ikke finder tilstrækkeligt belyst. Det er herunder vigtigt for udvalget, at der ikke vedtages bestemmelser, som skaber unødvendige begrænsninger for foreningslivet i Danmark. Udvalget er enig i det principielle sigte med regeringens lovforslag nemlig at sikre, at statens tilskud anvendes til de formål, som Folketinget bevilger tilskuddene til. Udvalget kan ligeledes tilslutte sig princippet om, at selvejende uddannelsesinstitutioner er selvstændige og uafhængige. Derfor er udvalget enig i, at det er nødvendigt, at der gennem lovgivning indføres habilitetsregler, der medvirker til at sikre dette. Udvalget finder derfor, at der er behov for en periode til nærmere overvejelser, hvor alle interessenter får lejlighed til at fremsætte deres synspunkter. Udvalget opfordrer derfor undervisningsministeren til at fremme en dialog om disse spørgsmål og på baggrund

heraf fremsætte et nyt lovforslag i næste folketings-samling.«.

I overensstemmelse med beretningen er der blevet gennemført en dialog mellem Undervisningsministeriet og de institutionsområder, der er omfattet af lovforslaget. Ud over daghøjskoleområdet har især de tekniske skoler haft indvendinger, idet de finder, at lovforslaget er unødvendigt for de tekniske skolars vedkommende, og lovforslaget bør ifølge de tekniske skoler »opfattes som en indskrænkning af de juridiske rammer for skolebestyrelsernes virke.« Handelsskolerne ønsker en dispensationsbestemmelse vedrørende forbudet mod at sidde i bestyrelsen for flere skoler inden for samme skoleform.

På daghøjskoleområdet har der yderligere været en særlig drøftelse mellem ministeren og oplysningsforbundene og Foreningen af Daghøjskoler. Ministeren fandt på baggrund af en undersøgelse fra foråret og sommeren 1999 af 23 daghøjskoler, jf. nedenfor, at det var nødvendigt at have generelle habilitetsregler. Daghøjskoleorganisationerne fandt ikke undersøgelsen graverende ud fra en generel betragtning, og de ønskede i stedet for skærpede habilitetskrav indført tydelige krav til samarbejdsaftaler m.v. samt øgede kontrolforanstaltninger fra Undervisningsministeriets side. Organisationerne lagde vægt på at bevare den tætte tilknytning mellem oplysningsforbund og daghøjskoler - også på ledelsesniveauet.

Undervisningsministeriets undersøgelse af 23 daghøjskolors økonomiske og ledelsesmæssige relationer til oplysningsforbund og foreninger mv. i relation til lovens krav til institutionerne om at være selvejende har som nævnt været inddraget i drøftelserne mellem ministeriet og daghøjskoleorganisationerne. Undersøgelsen supplerer en tidligere undersøgelse fra sommeren 1998 af bestyrelsesforholdene, som viste, at der eksisterer et udbredt personsammenfald mellem bestyrelserne for oplysningsforbundene og daghøjskolerne. Undersøgelsen af de 23 daghøjskoler viser, at skolerne har i alt 144 bestyrelsespladser. Heraf sidder 81 eller 56 pct. af medlemmerne samtidig i bestyrelsen for det oplysningsforbund eller den forening, som

skolen udspringer af. I 11 ud af 23 skolars bestyrelser udgøres flertallet af personer, der samtidig er medlem af bestyrelsen for det oplysningsforbund, skolen udspringer af. På seks skoler er bestyrelsen identisk med bestyrelsen for det oplysningsforbund, skolen udspringer af.

Undersøgelsen af de 23 daghøjskoler beskriver arten af samarbejdsaftaler og lejekontrakter mellem daghøjskoler og oplysningsforbund. Undersøgelsen viser, at der i mange tilfælde finder betydelige økonomiske transaktioner sted mellem skoler og oplysningsforbund, hvor der samtidig er personsammenfald i bestyrelserne. I flere tilfælde er der tale om så omfattende aftaler, at der kan stilles spørgsmål ved daghøjskolernes reelle selvstændighed. Endelig viser undersøgelsen, at aftalerne ofte er udformet, så det kan være vanskeligt at gennemskue omfanget af skolernes forpligtelser, og om aftalerne er økonomisk fordelagtige for skolerne. De 23 skoler er udvalgt således, at stikprøven er nogenlunde repræsentativ m.h.t. skolens tilknytning til oplysningsforbund, forenings- tilknytning og skolestørrelse m.v.

De 23 skoler har alle på et tidspunkt haft mellemværende med oplysningsforbund, foreninger m.v. - enten i form af administrationsaftaler, lejeaftaler, samhandel eller mellemregninger. De indgåede aftaler er meget forskellige m.h.t. omfang og specifikation. Administrationsaftaler kan således omfatte en lang række nøje specificerede administrative ydelser til én samlet pris, mens andre er forholdsvis uspecificerede, ligesom administrationsaftaler også i nogle tilfælde kan omfatte leje af lokaler og udgifter vedrørende fælles administrativt personale. Der afregnes efter fire grundlæggende principper: Som en procentandel af skolens omsætning, fast pris pr. undervisningslektion, fast pris samt grundbeløb plus et variabelt beløb. Når skolen betaler et administrationsbidrag beregnet som en procentandel af omsætningen, stiger udgifterne proportionelt med antallet af årselever. Flere skoler betaler ca. 12 pct. af skolens omsætning til det oplysningsforbund, skolen udspringer af, som administrationsbidrag. Ved afregning efter fast pris pr. undervisningslektion afhænger skolens administrationsudgifter af den gennemsnitlige holdstørrelse. Ifølge aftaler med en fast pris er udgiften uafhængig af årselevtallet. Endelig er der administrationsaftaler, hvor skolen til oplysningsforbundet betaler et fast grundbeløb og et variabelt beløb, der afhænger af skolens omsætning.

Lejeaftalerne kan opdeles efter tre afregningsprincipper. Lektions-aftaler, booking-aftaler og mix-afta-

ler. Ved lektions-aftaler råder skolerne over bestemte lokaler, og der afregnes med en fast pris pr. undervisningslektion. Ved booking-aftaler råder skolen som hovedregel ikke over egne lokaler, men booker dem hos et oplysningsforbund og afregner i forhold til antallet af timer. Ved mix-aftaler er leje af lokaler omfattet af en fællesaftale - typisk en samarbejdsaftale - der også omfatter køb af andre ydelser. Daghøjskolerne indgår ofte i et bygningsfællesskab med det oplysningsforbund eller den forening, som daghøjskolen udspringer af. Dette kan også være med til at udviske grænserne mellem skolen og det oplysningsforbund, forening m.v., som skolerne er tilknyttet, specielt hvis skolens administrative funktioner samtidig varetages af oplysningsforbundet eller foreningen i samme lokaler. Det er generelt betænkeligt, at skolerne i flere tilfælde betaler leje på grundlag af skønsmæssige fordelingsnøgler eller slet ikke råder over egne undervisningslokaler, men løbende må booke lokaler hos et oplysningsforbund, som man derved bliver meget økonomisk afhængigt af.

De indgåede aftaler er i mange tilfælde så komplekse og uigennemskuelige, at det må være svært for skolen at afgøre, om den betaler den reelle pris for de aftalte ydelser, eller om ydelserne i alle tilfælde er nødvendige for skolen (fx forskellige former for konsulentbistand, ledelsesbistand, pædagogisk support m.v.). Mange indgåede aftaler og enkeltdispositioner tyder på, at skolerne ikke altid ensidigt varetager egne interesser, men at hensynet til den samlede organisation i mange tilfælde tillægges afgørende betydning eller i hvert fald prioriteres meget højt. Hermed er der en nærliggende risiko for, at statstilskuddet ikke, som forudsat i lovgivningen, alene anvendes til daghøjskoleformål.

Alt i alt indebærer de forhold, der er beskrevet i undersøgelsen, en risiko for, at de offentlige tilskud til daghøjskolerne anvendes til uvedkommende formål.

Undersøgelsens konklusioner er blevet drøftet mellem ministeren og daghøjskoleorganisationerne. Organisationerne fandt ikke undersøgelsen graverende ud fra en generel betragtning, og de ønskede i stedet for skærpede habilitetskrav indført tydelige krav til samarbejdsaftaler m.v. samt øgede kontrolforanstaltninger fra Undervisningsministeriets side. Organisationerne lagde vægt på at bevare den tætte tilknytning mellem oplysningsforbund og daghøjskoler også på ledelsesniveauet.

Efter undervisningsministerens opfattelse har organisationernes vurdering af undersøgelsen ikke kunnet ændre på undersøgelsens konklusioner.

På denne baggrund fastholder lovforslaget, at der er behov for indførelse af særlige habilitetsregler på området, hvis man samtidig vil opretholde økonomiske samarbejdsaftaler. Organisationernes forslag om tydeligere krav til samarbejdsaftaler og øgede kontrolforanstaltninger fra Undervisningsministeriets side er både utilstrækkeligt og stærkt bureaukratisk og ville reelt være en umyndiggørelse af bestyrelserne. I stedet for meget omfattende og specifikke kontrolkrav stilles der derfor forslag om generelle habilitetskrav.

Bl.a. på denne baggrund stilles dette lovforslag, der i vidt omfang er identisk med L 145.

Med forslaget vil alle såkaldt ægte selvejende institutioner på Undervisningsministeriets område, det vil sige institutioner med en selvstændig bestyrelse, der modtager tilskud og som har det fulde kapitalansvar, være undergivet et fælles regelsæt med hensyn til de krav, der stilles om at være uafhængig og om anvendelse af institutionens midler. Lovforslaget indebærer en præcisering og uddybning af kravet om at være en reelt uafhængig selvejende institution, herunder krav om, at institutionens midler alene anvendes til gavn for den pågældende institutions egen vedtægtsbestemte aktivitet, krav til bestyrelsesmedlemmers og revisors habilitet og uafhængighed af uvedkommende interesser m.v. Herved skabes den nødvendige forudsætning for, at det kan sikres, at de store offentlige tilskud udelukkende går til de givne uddannelsesformål, og at institutionens ledelse alene varetager institutionens egne interesser, herunder forvalter institutionens økonomi til størst mulig gavn for institutionen.

Når bestemmelserne i de respektive love ikke er fuldstændigt identiske, skyldes det de reelle forskelle mellem de skoleområder, som lovene gælder for. De bestemmelser, som blev indført for de frie skoler, hvorefter undervisningsministeren kan tilbagekalde skolens godkendelse eller ret til tilskud, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravene om uafhængighed og om forvaltning af skolens midler, indføres også for daghøjskoler og produktionsskoler for så vidt angår retten til statstilskud. Daghøjskoler og produktionsskoler tilhører kredsen af frie skoler. Daghøjskoler og produktionsskoler har store frihedsgrader i deres pædagogiske indhold og øvrige forhold. Undervisningsministeriet har ikke indflydelse på disse skolers oprettelse og ledelse i modsætning til, hvad der gælder for de selvejende uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af forslagets §§ 1 og 2 (seminarier, andre institutioner, der udbyder videregående uddannelser, og erhvervsskoler). Ifølge lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 3, og lov om erhvervssko-

ler § 2, stk. 1, kan disse institutioner/skoler godkendes af undervisningsministeren, såfremt de indgår som et hensigtsmæssigt led i en landsomfattende planlægning til opfyldelse af konstaterede eller forventede behov for sådanne institutioner/skoler. Tilsvarende krav om opfyldelse af behov for sådanne institutioner gælder ikke frie skoler samt daghøjskoler og produktionsskoler. På daghøjskole- og produktionsskoleområdet er kommunen eller amtskommunen den godkendende myndighed.

De krav, der særligt stilles i lovforslaget til daghøjskoler, er begrundet i, at ministeriets undersøgelse af daghøjskoleområdet viser, at der findes et omfattende personsammenfald mellem bestyrelserne for daghøjskoler og oplysningsforbund samtidig med omfattende økonomiske transaktioner mellem parterne. Disse transaktioners mængde og karakter overgår langt, hvad der kendes på andre områder.

Efter de bestemmelser om frie skoler, der har været gældende fra den 1. august 1996, er bl.a. medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede personer udelukket fra at være medlem af en fri skoles bestyrelse, hvis amtet eller kommunen udlejer bygninger til skolen, da den gældende lovtæst ikke sonderer mellem private og offentlige udlejere. Det foreslås, at disse personer for fremtiden kan være medlem af bestyrelsen, selv om kommunalbestyrelsen/amtsrådet er udlejer af ejendomme m.m. til skolen. Hvis der opstår spørgsmål om kommunalbestyrelsesmedlemmers, amtsrådsmedlemmers og kommunale repræsentanters habilitet fx ved behandlingen af sager om kommunale lejemaal, vil de almindelige habilitetsbestemmelser i forvaltningsloven skulle anvendes.

Retten til kommunal deltagelse og repræsentation vil gælde for alle institutioner, der er omfattet af lovforslaget.

Der indføres hjemmel for ministeren til at fastsætte en bagatelgrænse med hensyn til udlejningsaktivitets betydning for bestyrelsesmedlemmers inhabilitet, da det antages, at udlejning af lokaler m.v. i meget begrænset omfang ikke indebærer en risiko for, at bestyrelsesmedlemmerne ikke varetager skolens tarv. I dette tilfælde må det pågældende bestyrelsesmedlems habilitet vurderes efter forvaltningsloven, når spørgsmål om udlejningsforholdet behandles i bestyrelsen. Bagatelgrænsen vil udgøre en ubetydelig del af skolens lokaler og af skolens lejeudgift. Bagatelgrænsen vil blive fastlagt i relation til skolens størrelse og hertil svarende lokaleforbrug. Der kan blive tale om forskellige metoder til beregning af bagatelgrænsen inden for forskellige skoleformer.

I lov om gymnasiet, lov om kursus til højere forbedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. og lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler udgår ordet »agitationsarbejde« af den bestemmelse, hvorefter ministeren kan undlade at godkende en skole eller tilbagekalde godkendelse til en skole, såfremt der efter undervisningsministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Ordet »agitationsarbejde« indgår som et af de momenter, der kan lægges vægt på, når skolens uafhængighed vurderes. Denne formulering har været kritiseret og foreslås derfor fjernet ud fra hensynet til ikke at skabe tvivl om ytringsfriheden.

Tilsvarende udgår ordet »agitationsarbejde« i den tilsvarende bestemmelse i lov om friskoler og private grundskoler m.v., hvorefter ministeren kan undlade at yde tilskud til en skole, herunder en ny skole.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag, der præciserer og ensretter selvejelovenes bestemmelser om tilbagebetaling af tilskud, stop for tilskud m.v. samt bestemmelser om honorar til bestyrelsesformænd og næstformænd ved videregående institutioner, erhvervsskoler og daghøjskoler.

Herudover indholder forslaget i § 1, nr. 10 og 11, en bestemmelse om særlige uddannelser med mulighed for brugerbetaling.

Lovforslagets bestemmelser er i det væsentligste tilskuds-betingelser. Det vil dog på de videregående selvejende institutioner (§ 1) og erhvervsskolerne (§ 2) også være muligt for undervisningsministeren at beslutte, at institutionens bestyrelse træder tilbage, således at en ny bestyrelse vælges efter reglerne i institutionens vedtægt, eller sætte bestyrelsen under administration, såfremt bestyrelsen ikke efterkommer påbud om lovliggørelse i forhold til tilskuds-betingelserne. Såfremt bestyrelsen ikke følger undervisningsministerens beslutning, vil tilskud kunne fratages institutionen.

Særligt om daghøjskoler

Med de øgede krav til de selvejende uddannelsesinstitutioners selvstændighed og indførelse af store statstilskud i lovgivningen om daghøjskoler og produktionsskoler fra 1990 og 1995 står det klart, at en organisationsstruktur som den, mange daghøjskoler har været baseret på i forhold til oplysningsforbund, ikke er holdbar. Imidlertid er det vigtigt at sikre, at de positive muligheder, der ligger i et tæt samarbejde mellem de forskellige uddannelsesformer, ikke går tabt i en ny organisationsstruktur.

De gensidige fordele, der kan opnås ved et tæt samarbejde mellem daghøjskoler og oplysningsforbund, kan imidlertid opnås, selv om der er tale om selvstændige skoler. Det afgørende for samarbejdet er - ud over, at det skulle løse praktiske problemer - at parterne har samme idébetonede fællesskab. Et sådant idébetonet fællesskab er imidlertid ikke nødvendigvis båret af en overordnet institutionsstruktur eller af personsammenfald i bestyrelserne. Fællesskabet er netop idébetonet. Der er intet til hinder for, at et frugtbart samarbejde kan foregå mellem selvstændige parter, der hver varetager egne hensyn. Det ses allerede i dag på en række daghøjskoler og i forhold til andre selvejende undervisningsinstitutioner.

Lovforslaget betyder udover habilitetskrav til bestyrelsen, at der ikke vil være mulighed for dobbeltrolle for revisorerne i forhold til udlejere af lokaler til daghøjskoler. Skolelederen kan ikke samtidig være leder for en anden daghøjskole, en undervisnings- eller kursusinstitution eller være ansat i en amtskommune eller kommune, der yder grundtilskud til skolen. Lederen af en daghøjskole kan endvidere ikke være leder for et oplysningsforbund, der har økonomiske forbindelser til skolen. Desuden skal aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, indgås på sædvanlige markedsvilkår og skal ændres, hvis udviklingen tilsiger det. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler.

Der vil således ikke være noget til hinder for, at daghøjskoler som uafhængige institutioner viderefører eller indgår økonomiske aftaler m.v. med fx oplysningsforbund. I sådanne tilfælde stiller lovforslaget særlige habilitetskrav til skolens bestyrelsesmedlemmer og leder. Hvis sådanne økonomiske aftaler ikke forekommer, er der modsat ikke behov for bestemmelser om særlige habilitetskrav.

Der ændres med lovforslaget ikke ved et repræsentantskabs mulighed for at vælge den samlede bestyrelse, herunder formanden, der skal være medlem af bestyrelsen. Oplysningsforbundene vil fortsat - med respekt af habilitetsreglerne - have mulighed for at sikre en bestyrelse inden for et idébetonet fællesskab.

Det er i øvrigt på Undervisningsministeriets selvejende uddannelsesinstitutioner fast praksis, at bestyrelsen konstituerer sig selv, således at formanden vælges af bestyrelsen selv. Standardvedtægterne for de forskellige institutionsområder er udformet i overensstemmelse hermed. På enkelte ældre frie grundskoler og frie kostskoler vælges formanden dog af generalforsamlingen eller repræsentantskabet. Når det på daghøjskoleområdet fortsat vil være muligt, at en formand udpeges af generalforsamlingen eller repræsen-

tantskabet, hænger det sammen med de særlige habilitetsregler for daghøjskoler, idet det jo ikke her er muligt at være med i ledelsen af en kreds, der har økonomiske forbindelser med skolen og samtidig være medlem, herunder formand, for bestyrelsen ved en daghøjskole.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget vil ikke have administrative og økonomiske konsekvenser for staten, kommunerne og amtskommunerne.

Lovforslagets miljømæssige konsekvenser eller administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at have miljømæssige konsekvenser eller administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	ingen	ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	ingen	ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	ingen	ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	ingen	ingen
Miljømæssige konsekvenser	ingen	ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	ingen	ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Der er tale om ophævelse af den gældende regel om, at en godkendelse af en institution kan tilbagekaldes, såfremt gældende regler eller fastsatte vilkår ikke overholdes. Reglen har aldrig været brugt. Det centrale for godkendelse af videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervsskoler er, at godkendelsen (evt. tilbagekaldelse af godkendelsen) er baseret på en vurdering af, om institutionen indgår som et hensigtsmæssigt led i en landsdækkende planlægning til opfyldes af konstaterede eller forventede behov for sådanne institutioner (lovens § 3, stk. 1). Ved overtrædelser af regler, vilkår m.v. vil der bl.a. kunne blive tale om at anvende mulighederne i § 21 (jf. forslaget i § 1, nr. 6) om at tilbageholde tilskud, standse tilskud m.v.

Til nr. 2.

Bestemmelsen er ny. Med forslaget ønskes en sikkerhed for, at bestyrelsens medlemmer alene varetager institutionens interesser som uddannelsesinstitution, idet bestyrelsesmedlemmer ikke samtidig må sidde i bestyrelsen for institutioner mv., der repræsenterer interesser, der kan være modsatrettede. Det gælder især udlejer af ejendomme, dele af ejendomme m.m. eller repræsentanter for udlejer. Ordene »m.m.« dækker andre lignende lejeforhold som fx udlejning af skibe og lignende fysiske rammer. Med ansatte i ledende stillinger tænkes på personer, der har fuldmagt til at handle på udlejers vegne eller som i øvrigt som følge af ansættelsesforholdet har indflydelse på udlejers dispositioner i forhold til lejer. Følgelig vil fx service medarbejdere på rengørings- eller kantineområdet ikke være omfattet af forbudet.

Begrebet udleje i lovteksten omfatter også udleje i form af leasing.

Forbudet i forslaget til § 8, stk. 3, nr. 1-4, omfatter alle former for udlejere, bortset fra egentlige kommunale, amtskommunale og statslige ejere af ejendomme m.m. Statslige og kommunale selskaber, virksomheder og lignende vil ligesom private selskaber, selvejende institutioner, m.v. være omfattet af forbudet i nr. 1-4.

Med ordet »kontrollerer« i nr. 2 i forslag til § 8, stk. 3, tænkes på en egentlig økonomisk styringsmæssig kontrol med udlejer. Med styringsmæssig kontrol tænkes på situationer, hvor udlejer er i et over/underordningsforhold til fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder.

Med »institution inden for samme institutionsform« i forslaget til § 8, stk. 3, nr. 5, sigtes til institutioner, der udbyder samme uddannelse(r), fx kan samme person ikke samtidig være bestyrelsesmedlem i bestyrelsen for to lærerseminarier, men derimod må man for eksempel gerne være bestyrelsesmedlem i både et pædagogseminarium og i et lærerseminariums bestyrelse. Kommunale repræsentanter og kommunalbestyrelsesmedlemmer må efter forslaget være medlemmer af flere bestyrelser for uddannelsesinstitutioner inden for samme institutionsform.

Der indføres hjemmel for ministeren til at fastsætte en bagatelgrænse med hensyn til en udlejningsaktivitets betydning for bestyrelsesmedlemmers inhabilitet, da det antages, at udlejning af lokaler m.v. i meget begrænset omfang ikke indebærer en risiko for, at bestyrelsesmedlemmerne ikke varetager skolens tarv. I dette tilfælde må det pågældende bestyrelsesmedlems habilitet vurderes efter forvaltningsloven, når spørgsmål om udlejningsforholdet behandles i bestyrelsen. Bagatelgrænsen vil udgøre en ubetydelig del af skolens lokaler og af skolens lejeudgift. Bagatelgrænsen vil blive fastlagt i relation til skolens størrelse og hertil svarende lokaleforbrug.

Vedtægten vil endvidere skulle indeholde regler om fremgangsmåden ved valg eller udpegning af nye medlemmer til bestyrelsen, hvis der i valgperioden opstår inhabilitet for et eller flere bestyrelsesmedlemmer. Hvis der i valgperioden opstår generel inhabilitet for et bestyrelsesmedlem, kan vedkommende ikke længere være medlem af bestyrelsen og må udtræde. Nyvalg eller nyudpegning gennemføres hurtigst muligt.

Herudover er bestyrelsesmedlemmer, lederen og andre ansatte omfattet af de almindelige regler om inhabilitet og tavshedspligt i forvaltningsloven, når de udfører opgaver i forbindelse med institutionens virksomhed.

Til nr. 3.

Det foreslås, at det tydeliggøres i lovteksten, hvad der kræves, for at en af loven omfattet institution opfylder det allerede gældende krav om at være en *uafhængig* selvejende institution. Dette krav skal institutionen løbende opfylde for at være omfattet af loven og modtage statstilskud i henhold til denne.

At institutionen skal være uafhængig betyder, at den skal indrette sin virksomhed alene med henblik på at varetage institutionens egne interesser til gavn for de studerende og, at den ikke må indgå i et styret fællesskab eller på anden måde være styret af uvedkommende eller udefrakommende interesser. Institutionen skal være uafhængig af personer, andre skoler, kurser, virksomheder, selskaber, foreninger m.fl., erhvervsdrivende som ikke-erhvervsdrivende. Institutionens midler må alene bruges til gavn for den aktivitet, som institutionen i henhold til vedtægten må udføre, og midlerne skal anbringes i overensstemmelse med reglerne i lovens § 23. I bemærkningerne til lovforslag nr. 268, fremsat i Folketinget den 8. maj 1996 (senere lov nr. 506 af 12. juni 1996 om ændring af lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforbereende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (Godkendelse, tilskud og bestemmelser om visse skoler) gives i de almindelige bemærkningerne en nærmere beskrivelse af, hvornår der foreligger situationer, der er i strid med kravet om at være en uafhængig selvejende institution. Eksempler på overtrædelse af uafhængighedskravet kan komme på tale fx i forhold til enkelte personer, foreninger m.v. Det kan forekomme, at en institution har en så tæt tilknytning til en forening eller anden organisation (evt. en person), der har været initiativtager til at oprette institutionen, at institutionen lader sig styre af denne forening og fremmer denne forenings interesser på bekostning af institutionens interesser, fx ved at skaffe foreningen m.v. økonomisk fordelagtige aftaler, som for institutionen er urimelige (uøkonomiske), eller foreningen benytter institutionens faciliteter vederlagsfrit. Et andet eksempel kan være, at institutionen afholder udgifter for en forening, person m.v. for udgifter, som institutionen ellers ikke ville have påtaget sig, fx indkøb af bøger, materiale og varer, som foreningen benytter, afholder foreningens telefonudgifter og i øvrigt betaler for foreningens aktiviteter. Ved uddannelsesformål forstås, at institutionens midler alene må anvendes til formål, der ligger inden for det overordnede formål, som institutionen har efter den godkendelse,

der er givet efter lovens § 1, og som ligger inden for institutionens vedtægtsbestemte formål. Indtægtsdækket virksomhed i form af udbud af ikke-regulerede kurser, konsulentvirksomhed m.v. vil fx kunne falde inden for institutionens uddannelsesformål. Den gældende lov kræver, at institutionen skal være selvejende, men der er ikke givet en beskrivelse af, hvad der nærmere ligger heri. Det er vigtigt, at beskrivelsen af en selvejende uddannelsesinstitution er den samme overalt i Undervisningsministeriets lovgivning, jf. de almindelige bemærkninger om lovgivningen om de frie skoler og formålet med denne lovgivning.

Det er ikke med forslaget tanken at forhindre et gensidigt samarbejde med andre uafhængige undervisningsinstitutioner. Samarbejdet må blot ikke gå så vidt, at et fælles mål overskygger den enkelte institutions interesse i at arbejde for udvikling og økonomisk konsolidering af institutionen som en selvstændig enhed. Der er i denne samling fremsat et særligt lovforslag om institutioners sammenlægning/samarbejde i form af Centre for Videregående uddannelse (CVU), jf. forslag nr. 187 til lov om ændring af lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. samt af forskellige andre love (Etablering af sektor for Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er). I dette forslag vil der for så vidt angår den særlige juridiske konstruktion om CVU, der har fået en betinget godkendelse af undervisningsministeren, være visse modifikationer i forhold til kravet om alene at varetage egne interesser, idet de stiftende institutioner samtidig skal varetage CVU'ets interesser.

Hvis institutionen ikke opfylder uafhængighedskravet, kan institutionen ikke modtage tilskud efter denne lov. Reglerne i § 21, som formuleret ved dette lovforslags § 1, nr. 6, finder i så fald anvendelse.

Ministeriet kan, jf. lovens § 22, stk. 1, indkalde oplysninger med henblik på undersøgelse af, om lovens betingelser er opfyldt, herunder lovens krav om uafhængighed.

Til nr. 4.

Bestemmelsen er ny. Tilsvarende regler findes allerede i lov om gymnasiet, lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberevende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Aftaler, herunder huslejeaftaler, aftaler om leje af transportmidler, aftaler vedr. edb-udstyr og lignende aftaler af økonomisk betydning skal normalt indgås på vilkår, der ikke er ringere for institutionerne end sædvanlige markedsvilkår. Vilkårene må gerne være bed-

re end sædvanlige markedsvilkår. Reglen omfatter også aftaler, der er indgået ved lovens ikrafttræden. Institutionen er forpligtet til at søge urimelige aftaler ændret, og undladelse heraf kan føre til, at ministeriet må gribe ind fx ved at benytte lovens § 21 om at tilbageholde tilskud m.v.

Institutioner, der udfører deres tilskudsberettigede virksomhed i lejede lokaler, kan komme i et særligt afhængighedsforhold til udlejer. Der foreslås derfor en hjemmel, hvorefter ministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, fx regler der standardiserer aftaleudformninger, herunder bestemmelser om maksimal opsigelsesfrist. Ligeledes kan der fastsættes regler om kravet om, at nye huslejeaftaler ikke må indgås på ringere vilkår end sædvanlige markedsvilkår, herunder for institutioner af den pågældende type og beliggenhed, eller at huslejen skal være omkostningsbestemt. Hjemlen vil kunne anvendes til at fastsætte bestemmelser om, at huslejen ikke må overstige et vist niveau, hvor udlejer får dækket sine omkostninger samt får en rimelig forrentning af den oprindeligt investerede kapital. Der kan vise sig at være behov for bestemmelsen, når virksomheder alene har til formål at leje skolebygninger ud til private institutioner, og der på den måde kan være risiko for, at institutionen og udlejer indgår i et økonomisk fællesskab, der ikke er foreneligt med formålet med selvejekonstruktionen for disse institutioner. Indgår institutionerne aftaler, som ikke opfylder ovenstående, kan undervisningsministeren anvende sanktionerne i § 21.

Til nr. 5.

Bestemmelsen er ny. Der er i selvejeloven hjemmel til at fastsætte løn- og ansættelsesvilkår for ansatte ved institutionerne. Ifølge lovens § 20 skal institutionen følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår, herunder om pensionsforhold, for det personale, der er ansat ved institutionen.

Der er i loven tillige behov for en klar hjemmel til at kunne fastsætte vederlag for varetagelse af hvervet som formand og næstformand for bestyrelsen. På erhvervsskole- og seminarieområdet er det efter forhandling med finansministeren besluttet, at der kan ydes særskilt vederlag til bestyrelsens formand og evt. næstformand. Fra institutionsside har man imidlertid sat spørgsmålstegn ved ministeriets hjemmel til at fastsætte sådanne bestemmelser om vederlagets størrelse og om, hvem der kan modtage vederlag.

Efter den foreslåede bestemmelse skal vederlaget til formand og evt. næstformand for bestyrelser fastsættes efter Finansministeriets regler om særskilt ve-

derlag, der omhandler principperne om vederlæggelse for varetagelse af særlige stillinger.

Nærmere regler om honorarstørrelsen mv. på institutionsområdet tænkes fastsat af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren.

Institutionen vil herefter kun kunne yde vederlag til formænd og næstformænd, og kun i overensstemmelse med de nævnte regler om særskilt vederlag. Der vil ikke af institutionen kunne ydes diæter til bestyrelsesmedlemmer efter de kommunale regler, idet sådanne diæter anses for en form for særskilt vederlag.

Til nr. 6.

§ 21 i den gældende lov har følgende formulering: »Såfremt betingelserne for tilskud ikke er opfyldt, eller såfremt institutionen i øvrigt ikke overholder regler og øvrige vilkår, kan undervisningsministeren beslutte, at tilskud ydet efter § 14 og § 16 tilbageholdes, kræves tilbagebetalt og bortfalder for fremtiden.«

Det foreslås, at reglerne om tilbagebetaling af tilskud, tilbageholdelse og standsning af tilskud formuleres sprogligt identisk i selvejelovgivning for de selvejende institutioner. Enslydende bestemmelser indsattes i de fire love om frie skoler ved lovændringen i sommeren 1996. Der er tale om en omformulering af den gældende regel om tilbagebetaling af tilskud. Bestemmelsen i 2. pkt. er dog en udbygning, der præciserer forholdene, når institutionen begæres erklæret konkurs, standser sine betalinger mv.

Hvis en institution ikke følger loven, de regler eller aftaler, der fastsat eller indgået i henhold til loven, herunder om løn- og ansættelsesforhold, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 29 a, om at lovliggøre et forhold, kan der rejses krav om tilbagebetaling af tilskud helt eller delvist, og hele tilskuddet kan i grove tilfælde tilbageholdes, indtil regler, aftaler eller påbud følges. Endelig kan adgangen til tilskud bortfalde helt eller delvis. Der kan evt. fastsættes frist for institutionen til at rette op på forholdet, således at tilskuddet først standses, når fristen er udløbet. Der vil i disse tilfælde også kunne blive tale om at, tilskuddet bortfalder helt eller delvis.

Der vil i meget grove og gentagne tilfælde kunne blive tale om at, tilskuddet bortfalder helt. Genoptagelse af tilskud vil da kunne finde sted, når bestyrelsen klart har dokumenteret, at alle forhold er bragt i orden på betryggende vis.

I mindre grove tilfælde vil Undervisningsministeriet ikke straks tilbageholde eller lade tilskud bortfalde helt eller delvis, men udstede et påbud efter § 29 a. Derimod vil tilskud, der er oppebåret uretmæssigt altid blive krævet tilbagebetalt. Efterkommes påbudet

ikke, kan tilskud tilbageholdes, bortfalde og eventuelt blive krævet tilbagebetalt. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis skolen efter at have modtaget påbud fortsat ikke overholder aftaler eller regler om løn- og ansættelsesforhold.

Det præciseres endvidere - i overensstemmelse med dansk rets almindelige principper - at staten kan foretage modregning i statens tilskud, når der er udbetalt for meget i statstilskud til institutionen. Modregningen gennemføres hurtigst muligt. Modregningsretten påvirker ikke statens adgang til at kræve tilbagebetaling på anden måde, fx øjeblikkelig kontant tilbagebetaling, når dette skønnes mest rigtigt, eller i form af anmeldelse af kravet i institutionens konkursbo. Reglen gælder uanset, om det for meget udbetalte tilskud skyldes en fejl fra institutionens eller fra statens side. Uddannelsesinstitutionerne er forpligtet til at have nøje kendskab til tilskudsreglerne, og det findes derfor rimeligt, at uddannelsesinstitutionen normalt må tilbagebetale (som regel via modregning) beløb, selv om fejlen for udbetalingen ikke kan henføres til institutionen. Det skyldes, at virksomheden ved de selvejende institutioner under Undervisningsministeriet i overvejende grad finansieres af staten, der årligt udbetaler milliardbeløb i tilskud til uddannelsesinstitutionerne. Tilskuddene beregnes efter regelfastlagte taxametersystemer, dvs. at der ydes et tilskud pr. årselev/studerende på grundlag af takster (angivet som kronebeløb), der er fastlagt på de årlige finanslove og aktivitetsoplysninger fra institutionerne, der muliggør, at institutionerne selv kan beregne og kontrollere Undervisningsministeriets tilskudsudbetalinger. Der er ikke hjemmel til at udbetale/bevilge yderligere tilskud end fastlagt i lovgivningen. Med udbetalingen af så store milliardbeløb kan det ikke undgås, at der engang imellem sker tekniske beregnings- eller udbetalingsfejl. Disse fejl rettes op hurtigst muligt, det gælder selvfølgelig også, hvis institutionen har modtaget for lidt i tilskud. Dette er helt fast rutine i ministeriets tilskudsadministration. Såfremt der foreligger særlige forhold på institutionen, vil ministeriet søge at tage hensyn hertil. Statens tilbagebetalingskrav er undergivet den 5-årige forældelse. Modregning kan gennemføres for alle krav der er omfattet af § 21.

Til nr. 7.

Bestyrelsesmedlemmerne underskriver på tro og love (dvs. under skærpet strafansvar, jf. straffelovens § 161), at de opfylder de habilitetskrav, der er fastsat i den foreslåede affattelse af lovens § 8, stk. 3 og 4. Bestemmelsen er ny og foreslås for at understrege vigtigheden af bestyrelsesmedlemmernes habilitet.

Til nr. 8.

Bestemmelsen er ny. Lignende bestemmelse findes allerede i lovgivningen om de frie grundskoler, frie kostskoler, gymnasiet og hf.

Det præciseres, at revisor skal være uafhængig af modstående interesser. Institutionens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af institutionens faste ejendom m.m. eller for selskaber, fonde m.fl., der kontrollerer udlejer af den faste ejendom m.m. Bestemmelsen giver ministeren hjemmel til at gribe ind over for institutionen i form af krav om udskiftning af revisor, hvis denne ikke overholder kravene til revision. Bestemmelsen vil alene blive benyttet i tilfælde, hvor ministeriet vurderer, at revisor har tilsidesat sine forpligtelser som offentlighedens repræsentant i en sådan grad, at ministeriet ikke kan fæste lid til revisors indberetninger og dermed institutionens tilskudsgrundlag. Dette kan fx være tilfældet, hvor revisor overser kritisable forhold eller undlader at omtale dem i revisionsprotokollatet. Hvis institutionen ikke efter undervisningsministerens pålæg udskifter revisor, kan ministeren bruge sanktionsmuligheder i lovens § 21.

Tilsvarende bestemmelser blev indført ved ændringen i 1996 af lovene for de frie skoler. Baggrunden herfor var, at det i nogle sager var konstateret, at skolernes revisor samtidig var revisor for de ejendomsselskaber, der udlejede bygninger til skolerne. Dette blev kritiseret af Rigsrevisionen og Statsrevisoratet.

Habilitetsreglerne i revisorlovgivningen kan ikke håndhæves af Undervisningsministeriet i relation til institutionerne, hvorfor det er fundet nødvendigt direkte i Undervisningsministeriets selvejellovgivning at optage et specielt krav - i form af en tilskudsforudsætning, der særligt sikrer revisors uafhængighed i relation til udlejningsforhold.

Institutionens revisor er ministeriets garant for, at institutionen økonomiserer med statens tilskud, og det er af afgørende betydning, at reglerne sikrer, at revisor kun vurderer en disposition eller en aftale ud fra institutionens interesser. Det er ikke i overensstemmelse med selvejebegrebet på undervisningsområdet, at lejeforhold ved revisionen undergives en »koncernvurdering«.

Det fremgår direkte af revisorlovgivningens almindelige bestemmelser, at revisor ikke må være ejer af udlejningsejendomme, idet disse love forbyder revisor at udøve anden erhvervsvirksomhed. Derfor er dette forbud ikke medtaget i nærværende forslag. Det er klart uforeneligt med uddannelsesinstitutionens interesser i at opnå bedst mulige lejevilkår, at revisor samtidig er udlejer af institutionens bygninger, og re-

visor må derfor aldrig være udlejer af skolens bygninger.

Bestemmelsen i forslaget til nr. 8 udelukker ikke, at en revisor er revisor for uddannelsesinstitutionen, selv om en anden selvstændig revisor i samme (landsdækkende) revisionsfirma er revisor for udlejer. Det vil være afgørende for forbudet i forslaget til § 24 a, om udlejers revisor har instruktionsbeføjelse over for institutionens revisor. Er det tilfældet, må revisor ikke være institutionsrevisor.

Tilsidesætter institutionen kravene til revisor eller ministeriets påbud om at udpege en ny revisor, kan lovens almindelige reaktionsmuligheder i forbindelse med overtrædelse af love og regler tages i anvendelse af Undervisningsministeriet, herunder bestemmelserne i lovens § 21 om bortfald af retten til tilskud.

Det foreslås dog, at der indføres en bagatelgrænse for, hvornår revisor bliver inhabil som følge af et udlejningsforhold. I de regler, som undervisningsministeren agter at fastsætte herom, vil bagatelgrænsen udgøre en ubetydelig del af skolens lokaler og af skolens lejeudgift, og den vil blive fastlagt i relation til skolens størrelse og hertil svarende lokaleforbrug. Bestemmelsen svarer til den bagatelgrænse, der foreslås indført med hensyn til inhabilitet for bestyrelsesmedlemmer i forhold til udlejer, jf. forslaget til § 1, nr. 2.

Det foreslås endvidere, jf. forslaget til § 14, stk. 6, at lovenes krav til revisors habilitet tages op til revision i Folketingsåret 2003/2004 med henblik på en vurdering af behovet for dette krav, herunder med en vurdering af, om kravet kan erstattes af en pligt for revisor til efter særlige retningslinier at vurdere, om institutionens lejeforhold sker på markedsmæssige vilkår, og særskilt og ubetinget at rapportere til tilsynsmyndighederne m.v.

Krav til registrerede og statsautoriserede revisorers habilitet bør, medmindre særlige forhold gør sig gældende, reguleres udtømmende i den særlige lovgivning om statsautoriserede og registrerede revisorer.

Når ministeriet alligevel for tiden ønsker af have et generelt forbud mod, at revisor samtidig er revisor for en uddannelsesinstitution og udlejer af institutionens bygninger m.v., skyldes det, at undersøgelser viser, at der på visse institutionsområder er problematiske økonomiske forbindelser mellem institution og udlejer, og hvor revisor i nogle tilfælde har været revisor for institution og udlejer. Ved at foreslå bestemmelserne for en begrænset periode vil Undervisningsministeriet få en rimelig frist til at få rettet op på forholdene.

Undervisningsministeriet finder, at dette er nødvendigt for at sikre den enkelte institutions uafhængige status.

Til nr. 9 og nr. 10

Bestemmelsen er ny. Med uddannelser af særlig karakter menes dels, at det fx kan være uddannelser, som er mere eksperimentelt opbygget end de traditionelle, videregående uddannelser, dels at der som regel er knyttet deltagerbetaling til uddannelsen. Det afhænger af den enkelte særlige uddannelses karakter, om der kan udstedes en egentlig bekendtgørelse om uddannelsen, eller om ministeriet (indledningsvis) foretrækker en regulering i form af en uddannelsesplan. Et konkret eksempel på, at der kan blive brug for bestemmelsen, er Kaospilotuddannelsen. Kaospiloterne er fortsat en forsøgsuddannelse, hvis tilskud fra staten hviler på et aktstykke. Uddannelsen har gennemgået en evaluering, og institutionen er i øjeblikket ved at følge op på denne evaluering. En igangsat ny evaluering skal danne det endelige grundlag for beslutning om permanentgørelse af uddannelsen og uddannelsesinstitutionen. Kaospiloterne vil imidlertid også fremover fremtræde som en eksperimentel uddannelse, og uddannelsen ønsker desuden at bibeholde en vis deltagerbetaling. Såfremt permanentgørelse besluttet, vil det være hensigtsmæssigt at kunne henføre den selvejende institution Kaospiloterne under denne lov, men med mulighed for, at institutionen kan bevare sine særlige karakteristika.

Undervisningsministerens vurdering af, om en institution bør godkendes efter den foreslåede § 28 a sker på grundlag af en evaluering af institutionen og uddannelsen. Det kan fx være Danmarks Evalueringsinstitut, jf. lov nr. 290 af 12. maj 1999 om Danmarks Evalueringsinstitut, der kan foretage en sådan evaluering. Institutionen afholder selv udgiften i forbindelse med evalueringen.

Til nr. 11.

Bestemmelsen er ny. Lignende bestemmelser om tilsyn med institutioner, der modtager statstilskud, og ministeriets adgang til at indhente oplysninger til dette brug findes allerede i lovgivningen om erhvervsskoler, frie kostskoler, daghøjskoler og produktionsskoler.

I 2. pkt. præciseres, at ministeren har hjemmel for ministeriet til at udstede påbud til en institution, hvis ministeriet finder, at institutionen ikke følger loven, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven. Det er i overensstemmelse med ministeriets hidtidige praksis ved tilsynsførelsen i de mindre grove tilfælde, hvor sanktioner efter den gældende lovs § 21, ikke straks bør bringes i anvendelse, at pålægge en institution, som ikke følger bestemmelser i den gældende lov, regler eller aftaler, der er fastsat el-

ler indgået i henhold til loven, at ændre institutionens praksis, så denne er i overensstemmelse med reglerne. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget til § 1, nr. 6.

Til § 2

Til nr. 1.

Den nuværende bestemmelse om tilbagekaldelse af skolens godkendelse, hvis den ikke overholder fastsatte regler eller meddelte påbud foreslås ophævet. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Til nr. 2.

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 11.

Til nr. 3.

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

På erhvervsskoleområdet betyder forbudet mod samtidig at sidde i en bestyrelse for en skole inden for samme skoleform, at man ikke samtidig må sidde i flere tekniske skolars, flere handelsskolars eller flere landbrugsskolars bestyrelser, men derimod må man gerne være bestyrelsesmedlem i både en teknisk skole, en handelsskole og en landbrugsskole eller i to af de nævnte tre skoleformer på samme tid.

Til nr. 4.

Bestemmelsen, der er ny, opdaterer anbringelsesreglerne i forhold til EU-retten. Anbringelse i udenlandske værdipapirer, bortset fra aktier, må efter forslaget kun ske i værdipapirer, udstedt i andre lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), og kun såfremt værdipapirerne giver samme sikkerhed som de værdipapirer, der er nævnt i de øvrige numre.

Til nr. 5.

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3.

Til nr. 6.

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 4.

Til nr. 7.

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 5.

Til nr. 8.

Den gældende § 20, stk. 2, har følgende formulering: »Undervisningsministeren kan tilbageholde til-

skud eller lade tilskud bortfalde, eventuelt kræve tilskud tilbagebetalt, såfremt vilkår for ydelse af tilskud ikke overholdes.« Det foreslås, at reglerne om tilbagebetaling af tilskud, tilbageholdelse og standsning af tilskud formuleres sprogligt identisk i selvejelovgivningen for de selvejende institutioner. Forslaget til ændring af § 20, stk. 2, indebærer en præcisering og udvidet beskrivelse af, hvornår indgreb over for tilskud kan tages i anvendelse. Præciseringen har også sammenhæng med ændringen i nr. 1, hvorefter bestemmelsen om, at tilbagekaldelse af godkendelse kan ske på grund af overtrædelser af regler, vilkår m.v., udgår, jf. bemærkningerne foran til § 1, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 6.

Til nr. 9.

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 7.

Til nr. 10.

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 8.

Til nr. 11 og nr. 12.

Ændringerne vedrører andre skoler, institutioner eller virksomheder, der meddeler erhvervsuddannelser efter § 18, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser eller tilgrænsende erhvervsrettet uddannelse efter godkendelse givet efter § 26. For disse skoler m.fl. foreslås det, at § 4, i den nye udformning, jf. nr. 2, og § 22 a, jf. nr. 10, finder anvendelse.

Til §§ 3, 4, 7 og 8

På en række punkter indeholder forslaget lempelser i de gældende bestemmelser i forhold til bestemmelserne i lov nr. 503 og 504 af 12. juni 1996 om henholdsvis ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. og ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Der henvises til de almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 1, nr. 2 og nr. 8.

Til § 3, nr. 2, § 4, nr. 2, § 7, nr. 1, og § 8, nr. 2.

1) Inhabilitet som følge af ansættelse i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, foreslås nu begrænset til at omfatte ansatte i ledende stillinger. Med ansatte i ledende stillinger tænkes på personer, der har fuldmagt til at handle på udle-

jers vegne eller som i øvrigt som følge af ansættelsesforholdet har indflydelse på udlejers dispositioner i forhold til lejer. Følgelig vil fx service medarbejdere på rengørings- eller kantineområdet ikke være omfattet af forbudet.

2) Inhabilitet som følge af tilknytning m.v. til udlejer af skolens ejendomme m.v. undtager lejeforhold af uvæsentligt omfang, jf. tidligere bemærkninger herom til § 1, nr. 2.

3) Habilitetskravene omfatter ikke kommunalbestyrelses- og amtsrådsmedlemmer samt kommunalt udpegede personer.

Efter formuleringen af den gældende lovbestemmelse må ejere af ejendomme ikke sidde i skolens bestyrelse. Heraf følger, at kommunale repræsentanter, amtsrådsmedlemmer og kommunalbestyrelsesmedlemmer er udelukket fra at sidde i skolebestyrelsen, hvis kommunen er ejer af den bygning, som skolen lejer. Efter ønske fra skoleorganisationerne har man fundet det rimeligt, at kommuner/amtskommuner kan udpege bestyrelsesmedlemmer til bestyrelsen, selv om kommunen er udlejer af ejendomme m.m. til uddannelsesinstitutionen. Tilsvarende gælder kommunalbestyrelses- og amtsrådsmedlemmer, der ikke er udpeget af kommunen. Dette fremgår af, at forslaget anvender udtrykket »personer« i stedet for som i den gældende tekst »ejere«. Det forudsættes dog, at de almindelige habilitetsregler i forvaltningslovens kapitel 2 finder anvendelse i tilfælde, hvor der opstår spørgsmål om de kommunale deltageres og repræsentanternes habilitet, fx i sager om kommunale lejemål o. lign.

Forslaget indeholder en enkelt justering i skærpende retning, idet advokater, revisorer, rådgivere m.fl. for personer og ledere ansat hos personer, der ejer skolens bygninger, efter forslaget ikke må sidde i skolens bestyrelse. Herved er der overensstemmelse med de gældende regler med hensyn til advokater og andre rådgivere og ansatte i fonde, foreninger m.fl., der er ejer af skolens bygninger.

Som hidtil er bestyrelsesmedlemmer, skolens leder og andre ansatte omfattet af de almindelige regler om inhabilitet i forvaltningsloven. Herudover omfattes de som noget nyt af forvaltningslovens kapitel 8 om tavshedspligt m.v.

Til § 3, nr. 6, § 4, nr. 7, § 7, nr. 5 og § 8, nr. 6.

Inhabilitet som følge af, at revisor samtidig er revisor for udlejer m.v., lempes ved forslaget, der undtager lejeforhold af uvæsentligt omfang. Der indføres således en bagatelgrænse. Der henvises til tidligere bemærkninger herom til § 1, nr. 8.

Hvis revisor ikke opfylder kravene til revision i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller overtræder sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren ifølge forslaget pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at udpege en ny revisor.

Det fremgår direkte af revisorlovgivningen, at revisor ikke må være ejer af udlejningsejendomme, idet disse love forbyder revisor at udøve anden erhvervsvirksomhed. Derfor foreslås det, at dette forbud udgår af de fire institutionslove. Det er klart uforeneligt med uddannelsesinstitutionens interesser i at opnå bedst mulige lejevilkår, at revisor samtidig er udlejer af institutionens bygninger. Denne ændring er derfor ikke udtryk for en lempelse.

Til § 3, nr. 1, § 4, nr. 1, § 7, nr. 3, og § 8, nr. 1.

Det foreslås at fjerne ordet »agitationsarbejde«. Denne formulering har været kritiseret og foreslås derfor fjernet ud fra hensynet til ikke at skabe tvivl om ytringsfriheden. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til § 3, nr. 3, § 4, nr. 4, § 7, nr. 7, og § 8, nr. 4.

Det foreslås, at der indsættes en ny påbudsbestemmelse svarende til forslaget i § 1, nr. 11. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 11.

Til § 3, nr. 4, og § 4, nr. 5.

Det foreslås præciseret, at kravet til bestyrelsens habilitet er en tilskudsbetingelse. Heraf følger, at manglende overholdelse af dette krav alene vil medføre sanktioner rettet mod skolens ellers kurssets tilskud, jf. reglerne om, hvornår tilskud kan tilbageholdes, standses eller kræves tilbagebetalt i § 3, nr. 5 og § 4, nr. 6.

Til § 3, nr. 5, § 4, nr. 6, § 7, nr. 2, og § 8, nr. 5.

Ved forslaget præciseres tilbagebetalingsreglen vedr. konkurs, betalingsstandsning mv., idet 2. pkt. er nyt, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 6, og til § 5, nr. 9, for så vidt angår forslag til § 14, stk. 3, 2. pkt.

Til § 3, nr. 7, § 4, nr. 8, § 7, nr. 6, og § 8, nr. 7.

Ved forslaget justeres de nuværende bestemmelser om bestyrelsesmedlemmernes afgivelse af en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlem af bestyrelsen. Ændringen er en konsekvens af lempelsen vedrørende lejeforhold af uvæsentligt omfang, jf. bemærkningerne til § 3, nr. 2, § 4, nr. 2, § 7, nr. 1 og § 8, nr. 2.

Til § 5

Til nr. 1

Bestemmelsen, der er ny, er en betingelse for opnåelse af tilskud. Kommunalbestyrelser og amtsråd godkender den enkelte skoles vedtægter. For at lette dette arbejde og for at sikre vedtægternes overensstemmelse med loven foreslås det, at visse vigtige bestemmelser fremgår direkte af lovteksten, og at undervisningsministeren herudover fastsætter regler om vedtægternes indhold. Vedtægterne skal ud over de i lovteksten nævnte krav bl.a. indeholde regler om, hvem der vælger eller udpeger bestyrelsen og hvordan det sker, institutionens uddannelsesformål, bestyrelsens funktionsperiode og konstitution, regler for bestyrelsens opgaver og arbejde. Dette vil fremgå af de administrative regler, der udfærdiges efter bemyndigelsen i forslaget til lovens § 6, stk. 2.

Vedtægten skal ud over det i lovteksten anførte indeholde regler om fremgangsmåden ved valg eller udpegning af nye medlemmer til bestyrelsen, hvis der i valgperioden opstår inhabilitet for et eller flere bestyrelsesmedlemmer, jf. lovforslagets § 5, nr. 3, (lovens § 8, stk. 3). Hvis der i valgperioden opstår generel inhabilitet for et bestyrelsesmedlem, kan vedkommende ikke længere være medlem af bestyrelsen og må udtræde. Nyvalg eller nyudpegning gennemføres hurtigst muligt. Forhandlinger om oprettelse af økonomiske forbindelser, herunder udlejning, vil medføre konkret inhabilitet for de bestyrelsesmedlemmer, der samtidig sidder i ledelsen af den forening mv. med hvilken den nye forbindelse drøftes, jf. forslaget til § 8, stk. 5.

Det har altid været forudsat, at midler, der var tilovers efter en skoles nedlæggelse, skulle anvendes til beslægtede formål, og de eksisterende vedtægter indeholder normalt også bestemmelse herom. Der er imidlertid ikke i den gældende lov noget direkte krav om en sådan anvendelse af midlerne. Ifølge lovens § 6, stk. 2, kræves det blot, at vedtægterne skal indeholde bestemmelse om skolens ophør, herunder om anvendelse af eventuelle overskydende midler.

For at sikre en ensartet praksis (svarende til almindelig fondsretlig praksis) på dette område foreslås det fastsat i loven, at den pågældende vedtægtsbestemmelse skal gå ud på anvendelse af overskydende midler til beslægtede formål, der tænkes herved især på folkeoplysende formål, der i øvrigt oppebærer offentlig støtte i henhold til love herom. Det foreslås samtidig, at den konkrete disposition - som foretages af den afgående bestyrelse - skal godkendes af vedkommende kommunalbestyrelse. Dette er i overensstemmelse

med praksis og begrundet i, at kommunalbestyrelsen som den myndighed, der godkender vedtægter, tillige bør have et medansvar for dispositionerne i forbindelse med nedlæggelsen. Ved overskydende midler forstås som hidtil den nettoformue, der måtte være tilbage efter fyldestgørelse af kreditorer m.v., herunder i form af tilbagefaldsret af bygninger, inventar m.v.

Det er en betingelse for i fremtiden at oppebære driftstilskud, at skolens vedtægter følger bestemmelserne i den foreslåede affattelse af § 6, stk. 2, og regler fastsat med hjemmel heri, jf. forslaget til § 5, nr. 7, og til § 14, stk. 4. Overtrædelse kan bl.a. medføre standsning af tilskud efter lovens § 14, stk. 3, eller evt. tilbagebetaling af tilskud modtaget efter lovens ikrafttræden.

Til nr. 2

Den nuværende bestemmelse om anbringelse af institutionens midler foreslås ophævet og erstattet af bestemmelsen i lovforslagets § 5, nr. 8, forslag til § 13 a. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. 3

Der henvises til de almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Ad stk. 3, nr. 1-5

De foreslåede bestemmelser i stk. 3, nr. 1-4, og delvis i nr. 5, svarer til forslag til bestemmelser i de øvrige selvejelove og bestemmelserne i lovene om de frie skoler, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 2. Bestemmelsen er ny.

I den nuværende lov er det alene fastlagt, at der i bestyrelsen kan være repræsentanter for den eller de kommunalbestyrelser eller amtsråd, der yder grundtilskud til skolen, og at de kommunale eller andre offentligt udpegede medlemmer ikke må udgøre et flertal i skolens bestyrelse.

Med forslaget til § 8, stk. 3, nr. 1-4, præciseres habilitetsbestemmelser for så vidt angår forholdet mellem udlejer af ejendomme m.m. og skolen som lejer. Undersøgelsen af daghøjskolars uafhængige status har vist, at der er personsammenfald mellem bestyrelser for daghøjskoler og bestyrelser for oplysningsforbund, der oftest står som udlejer af bygninger til skolerne. Der er således en risiko for ulovlig sammenblanding af de to institutioners økonomi og interesser.

I § 8, stk. 3, nr. 5, præciseres habilitetsbestemmelserne yderligere ved, at det ikke fremover vil være muligt at være medlem af en daghøjskoles bestyrelse og samtidig være medlem af bestyrelsen for en skole inden for samme skoleform. Ved »samme skoleform«

forstås en skole af helt samme type, dvs. at det ikke er tilladt at sidde i bestyrelsen for to daghøjskoler samtidig, hvorimod man eksempelvis gerne må sidde i en daghøjskolebestyrelse og produktionsskolebestyrelse samtidig.

Det vil desuden ikke være tilladt for et medlem af en daghøjskoles bestyrelse at sidde i ledelsen for en folkeoplysende kreds, som modtager tilskud i henhold til lov om støtte til folkeoplysning, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen. En folkeoplysende kreds er ifølge folkeoplysningsloven en sammenslutning af mindst 5 personer, men kan også udgøres af et oplysningsforbund, en forening eller en fritids- og ungdomsklub, jf. folkeoplysningslovens § 4, stk. 3. I tilfælde, hvor kredsen er et oplysningsforbund el.lign., vil ledelsen udgøres af dettes bestyrelse og dets leder/forretningsfører, og der må i så fald ikke være sammenfald mellem bestyrelsen for en daghøjskole og oplysningsforbundets ledelse, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen. Bestemmelsen er således ikke begrænset til de tilfælde, hvor der er tale om udlejning af ejendomme m.m., dette følger allerede af forslaget til § 8, stk. 3, nr. 2 og 4. Med økonomiske forbindelser forstås alle former for aftaler, ydelser, køb, salg, gaver, lån, leje og lignende af økonomisk betydning. Om opstået konkret inhabilitet henvises til bemærkninger til § 5, nr. 1.

Undervisningsministeren har netop fremsat forslag til ny lov om støtte til folkeoplysningen. I dette forslag er kredsbegrebet erstattet af et krav om foreningsdannelse. Vedtages denne ændring, vil der blive fremsat ændringsforslag til nærværende lovforslag, der følger de nye bestemmelser i folkeoplysningsloven.

Det sikres herved, at ledelsen (bestyrelsesformanden, den øvrige bestyrelse og skolens leder) for daghøjskoler med tilknytning til oplysningsforbund, hvor der er konstateret et personsammenfald, fremover alene varetager skolens egne interesser og forvalter økonomien til størst mulig gavn for skolen og uafhængigt af uvedkommende interesser. Daghøjskoler modtager ligesom Undervisningsministeriets øvrige selvejende institutioner betydelige statstilskud, medens de folkeoplysende kredse alene modtager kommunale tilskud og desuden er afhængige af en større deltagerbetaling. Bestemmelsen vil normalt ikke berøre ledelsen for små lokale idrætsforeninger eller andre foreninger, der får tilskud efter lov om støtte til folkeoplysning, da de ikke har økonomiske forbindelser til daghøjskolen.

Medlemmer af skolernes bestyrelse skal ved den årlige regnskabsaflæggelse afgive en tro og love erklæ-

ring om, at de opfylder habilitetsbestemmelserne, jf. forslaget i § 5, nr. 11.

Medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer er ikke omfattet af habilitetsbestemmelserne.

Ad stk. 4 og stk. 5

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Ad stk. 6

Bestemmelsen er ny. Der er i dag kun hjemmel til at fastsætte løn- og ansættelsesvilkår for lærere og ledere ved daghøjskoler.

Der er i loven tillige behov for hjemmel til at kunne fastsætte vederlag for varetagelse af hvervet som formand og næstformand for bestyrelsen. På erhvervsskole- og seminarieområdet er det således efter forhandling med finansministeren besluttet, at der kan ydes særskilt vederlag til bestyrelsens formand og evt. næstformand.

På baggrund heraf foreslås indført en klar lovhjemmel for daghøjskoler. Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 6 skal vederlaget til formand og evt. næstformand ved daghøjskoler bestyrelser fastsættes efter Finansministeriets regler om særskilt vederlag.

Nærmere regler om honorarstørrelsen mv. tænkes fastsat af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren.

Skolen vil herefter kun kunne yde vederlag til formænd og næstformænd, og kun i overensstemmelse med de nævnte regler om særskilt vederlag. Skolen vil ikke kunne yde diæter til bestyrelsesmedlemmer efter de kommunale regler, idet sådanne diæter anses for en form for særskilt vederlag.

Til nr. 4

I den nuværende lov er det alene fastsat, at skolens leder varetager den daglige ledelse og har det pædagogiske ansvar. Med lovforslaget fastsættes som noget nyt, at skolelederen ikke samtidig kan være leder for en anden daghøjskole, undervisnings- eller kursusinstitution, for eksempel en produktionskole, eller være ansat i en grundtilskudsydende kommune. Lederen kan endvidere ikke være leder for en kreds i henhold til folkeoplysningsloven, hvis kredsen har økonomiske forbindelser til skolen. Hvis der etableres økonomiske forbindelser mellem skolen og en folkeoplysningskreds, må lederen fratræde den ene af sine lederstillinger med kontraktmæssigt varsel, hvis skolen fortsat vil opfylde betingelserne for at oppebære tilskud.

Bestemmelsen skal sikre daghøjskoler reelle uafhængighed og selvejende status. Baggrunden herfor

er, at det i en række tilfælde har vist sig, at lederne har en dobbeltfunktion, idet de samtidig er leder af en anden institution. Blandt andet er lederne på en række daghøjskoler med tilknytning til oplysningsforbund tillige ansat som forretningsfører eller daglig leder for det pågældende oplysningsforbunds lokalafdeling. Dette vil fremover ikke være tilladt, medmindre der ikke er nogen former for økonomiske forbindelser mellem skolen og oplysningsforbundet (den folkeoplysende kreds). Med hensyn til en definition af økonomiske forbindelser henvises til bemærkningerne til § 5, nr. 3.

Bestemmelsen vedrører alene ansættelse som leder ved daghøjskoler, men ikke andre ansættelsesforhold.

Til nr. 5

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 11.

Til nr. 6

Den gældende bestemmelse, hvorefter skolerne efter anmodning fra undervisningsministeren har pligt til at afgive oplysninger om undervisningen, lærerne, deltagere samt om skolernes drift og regnskab udvides til generelt at omfatte alle oplysninger, der er nødvendige for Undervisningsministeriets tilsyn. Der tænkes herved bl.a. på ministerens pligt til at påse, at regler om bestyrelseshabilitet overholdes, herunder at der ikke er økonomiske forbindelser mellem kredse og skole, når medlemmer af ledelsen af kredsen samtidig sidder i skolens bestyrelse, jf. forslaget i § 5, nr. 3.

Til nr. 7

Det præciseres, at det ud over de direkte tilskudsbetinger også er en betingelse for tilskud, at skolen skal opfylde betingelserne i kapitel 1 og 2 for at opnå tilskud, det gælder bl.a. betingelserne i bestemmelserne om kravene til vedtægten og om kravene til bestyrelsens sammensætning og habilitet. Øvrige tilskuds-betingelser er fastlagt i kapitlerne 3-5. Overtrædelse af disse betingelser kan medføre, at staten tilbageholder eller standser tilskud eller dele heraf, evt. kræver tilbagebetaling af tilskud eller dele heraf.

Til nr. 8

Ad stk. 1

Bestemmelsen er ny. Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3, og til de almindelige bemærkninger, herunder afsnittet om daghøjskoler. Bestemmelsen er helt central, idet det her fastslås, hvilke krav der stilles til en selvejende institution, der efter loven kan opnå ret til at modtage statstilskud. Skolekoncer-

ner og meget tætte samarbejdsrelationer til foreninger, fonde, institutioner, kredse m. fl. er ikke tilladt. Opfyldes kravet ikke, har skolen ikke ret til at modtage statstilskud. Herom henvises til forslaget til affattelse af § 14, stk. 3 og 4, som foreslået i § 5, nr. 9, og bemærkningerne hertil.

Ad stk. 2

Bestemmelsen omfatter både tilskudsmidler og midler, der er tilgået skolen på anden måde, fx via deltagerbetaling. Bestemmelsen sikrer langsigtede skole- og uddannelseshensyn, idet risikobetonede pengeanbringelser vil kunne bringe skolens økonomi i fare, herunder betyde tab af offentlige tilskud. Ved anbringelse af skolens midler skal skolen tage hensyn til den forventede længde af investeringen samt begrænsning af mulige kurstab. Det accepteres dog, at en skole, som led i den daglige drift, binder et forholdsmæssigt lille beløb i et lokalt værk eller lignende, f.eks. en vindmølle, der leverer elektricitet til skolen, såfremt investeringen giver skolen en bedre pris for nødvendige leverancer eller andre ydelser til dækning af den almindelige skoledrift. Investering i aktier er ikke tilladt. Dog kan det accepteres, at en skole, som led i den daglige drift for at opnå en bedre bankrente for indstående af driftsmidler i den lokale bank (f.eks. på en kassekredit) kan købe en bankaktie efter de sædvanlige tilbud herom inden for bankvæsenet. Udleje af midlertidigt overskydende bygningskapacitet kan ligeledes accepteres. Som eksempel på en investering, der ikke er tilladt, kan nævnes køb af pantebreve. Anbringelse i udenlandske værdipapirer, bortset fra aktier, må kun ske i værdipapirer, udstedt i andre lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), og kun såfremt værdipapirerne giver samme sikkerhed som de værdipapirer, der er nævnt i § 13 a, stk. 1, nr. 2 og 3.

Bestemmelsen præciserer og udbygger de hidtil gældende retningslinier på området, og svarer til andre lovbestemmelser for selvejende institutioner på Undervisningsministeriets område, f.eks. reglerne i erhvervsskoleloven.

Ad stk. 3 og 4

Herom henvises generelt til bemærkningerne til § 1, nr. 4.

Revisor skal efter gældende bekendtgørelse nr. 876 af 9. december 1998 om regnskab og revision ved daghøjskoler og produktionsskoler § 5, stk. 2, vurdere, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af den institution, der er omfattet af regnskabet. Det vil i nye bekendtgørelser om regnskaber og revision blive fastsat, at det

skal fremgå af skolens regnskaber, hvis der er økonomiske forbindelser med andre institutioner eller folkeoplysende kredse, der modtager offentlige tilskud.

Til nr. 9

Med forslaget præciseres og udbygges bestemmelserne om standsning af tilskud, helt eller delvist bortfald af tilskud og om tilbagebetaling af tilskud, når en skole overtræder regler og vilkår. Efter § 14, stk. 3, i sin nuværende udformning kan undervisningsministeren standse udbetalingen af tilskud, hvis skolernes virksomhed ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i loven, eller hvis skolerne ikke giver undervisningsministeren de oplysninger, skolerne har pligt til at aflevere efter lovens § 10. Det følger af lovens bestemmelser i øvrigt, at en skole, der ikke følger lovens bestemmelser, ikke er berettiget til tilskud, og at der derfor ud over en blot standsning af udbetaling kan blive tale om at lade tilskud bortfalde, eventuelt kræve tilbagebetaling af udbetalte beløb.

For at skabe klarhed over regelsættet, foreslås lovteksten præciseret og udbygget. Bestemmelsen i forslag til § 14, stk. 3, er identisk med de tilsvarende forslag i den øvrige del af nærværende lovforslag, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 6. Forslaget til § 14, stk. 3, 2. pkt., har til formål at begrænse statens tab i forbindelse med tilskudsudbetalinger, idet bestemmelsen betyder, at ministeriet kan tilbageholde tilskud, såfremt skolens økonomi er så dårlig, herunder hvis skolen træder i likvidation, at der er en meget stor sandsynlighed for, at skolen må indstille skoledriften.

Herudover foreslås i stk. 4 en ny bestemmelse, hvorefter ministeren kan beslutte ikke at yde tilskud til en skole, herunder en ny skole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 13 a, stk. 1, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med fonde, institutioner, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolens styres af andre, at skolens midler anvendes til formål uden for skolen eller på, at skolens ledelse og lærere står i et juridisk afhængighedsforhold til de nævnte fonde, institutioner, foreninger m.fl. Det er ikke muligt på forhånd at give en udtømmende angivelse af de forhold, der kan føre til, at lovens betingelser om uafhængighed og forvaltning af skolens midler er opfyldt eller ikke er opfyldt. Skønnet må udøves inden for de rammer, der er nævnt i lovteksten, de tilhørende bemærkninger, samt efter forvaltningsrettens almindelige principper om saglige hensyn m.v. Efter bestemmelsen tilkommer det derfor undervisningsmi-

nisteren ud fra alle foreliggende oplysninger at skønne over, om en skole opfylder betingelserne for at modtage tilskud. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget § 5, nr. 8 om § 13 a, stk. 1. Undervisningsministeriet vil i afgørelser om anvendelse af bestemmelsen i forslaget § 14, stk. 4, skulle gøre rede for de faktiske forhold, som er lagt til grund for de pågældende afgørelser. Undervisningsministeriets afgørelser kan naturligvis efterfølgende indbringes for Folketingets Ombudsmand samt prøves ved domstolene.

Bortset fra »indsamlings- eller agitationsarbejde« svarer reglen til de regler, der ved lov nr. 506 af 12. juni 1996 blev indført på frie grundskoler, private gymnasier og hf-kurser samt på folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Bestemmelsen om agitationsarbejde har været kritiseret og er derfor ikke medtaget ud fra hensynet til ikke at skabe tvivl om ytringsfriheden. Der er endvidere ikke behov for at nævne indsamlingsarbejde som et af de momenter, der kan lægges vægt på ved vurderingen af skolens uafhængighed og anvendelse af midler. Dette skyldes, at der på daghøjskoleområdet på det seneste er foretaget en række præciseringer m.v. af skolernes tilbud, herunder hjemmel for ministeren til at fastsætte regler om omfang, tilrettelæggelse og indhold af tilbudene. Dette er dog ikke ensbetydende med, at skolerne har fri adgang til at benytte undervisningstiden til aktiviteter som fx indsamlingsarbejde.

Skolekoncerner er et eksempel på reglens anvendelsesområde, men også andre eksempler kan tænkes. Bestemmelsen har på de frie skoleformers område været anvendt i flere tilfælde. For en række skoler har ministeriet truffet afgørelse ud fra en opfattelse af, at de indgår i en centralt styret organisation, således at der ikke skønnedes at være tilstrækkelig sikkerhed for, at kravet om den enkelte skoles uafhængighed og forvaltning af dens midler er opfyldt. I et andet tilfælde var der tale om, at en udenlandsk organisation greb direkte ind i ledelsesforholdene ved en skole og foranledigede ledelsen udskiftet. Desuden havde skolen anvendt nogle af skolens midler til formål, der var skolen uvedkommende, men i stedet kom den udenlandske organisation eller dennes danske forbindelser til gode.

Til nr. 10

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 8.

Til nr. 11.

Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 7.

Til § 6

Til nr. 1

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3, og til § 5, nr. 8.

Til nr. 2

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 4.

Til nr. 3

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2, og til dels til § 5, nr. 2.

Til nr. 4

I den nuværende lov er det alene fastsat, at skolens leder varetager den daglige ledelse og har det pædagogiske ansvar. Med lovforslaget fastsættes som noget nyt, at skolelederen ikke samtidig kan være leder for en anden produktionsskole, undervisnings- eller kursusinstitution eller være ansat i en grundtilskudsudbydere kommune.

Bestemmelsen skal sikre produktionsskolers reelle uafhængighed og selvejende status.

Bestemmelsen vedrører alene ansættelse som leder ved produktionsskoler, men ikke andre ansættelsesforhold.

Til nr. 5

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 11.

Til nr. 6

Det præciseres, at det ud over de direkte tilskudsbetingelser også er en betingelse for tilskud, at skolen skal opfylde betingelserne i kapitel 1 og 2 for at opnå tilskud, det gælder bl.a. kravene til vedtægten og til bestyrelsens sammensætning og habilitet. Øvrige tilskudsbetingelser er fastlagt i kapitlerne 3-6. Overtrædelse af disse betingelser kan medføre, at staten tilbageholder eller standser tilskud eller dele heraf, evt. kræver tilbagebetaling af tilskud eller dele heraf.

Til nr. 7

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 6, og § 5, nr. 9.

Til nr. 8

Herom henvises til bemærkningerne til § 5, nr. 9.

Til nr. 9

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 8.

Til nr. 10

Herom henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 7.

F. t. 1. vedr. forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner

Til § 7

Der henvises til bemærkningerne foran til §§ 3, 4, 7 og 8.

Til nr. 4.

Bestemmelsen er ny. Ved bestemmelsen præciseres, hvorledes skolen kan generhverve tilskudsretten, hvis undervisningsministeren har stoppet tilskuddet i sin helhed. Hvis tilskuddet er bortfaldet efter bestemmelsen i lovens § 21 a, jf. § 5, stk. 2, kan skolen generhverve tilskudsretten i overensstemmelse med reglerne for nye skoler. I øvrige tilfælde vil genoptagelsen af tilskud kunne finde sted, når bestyrelsen klart har dokumenteret, at alle forhold er bragt i orden på betryggende vis.

Til nr. 6.

Forslaget er en teknisk konsekvensændring, som ved en forglemmelse ikke kom med i lov nr. 903 af 16. december 1998 om afvikling af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning.

Til § 8

Der henvises til bemærkningerne foran til §§ 3, 4, 7 og 8.

Til §§ 9, 10, 11 og 12

Det foreslås, at der også for seminariernes vedkommende indføres de nye præciserende regler vedr. de selvejende uddannelsesinstitutioners uafhængighed, habilitet, påbud m.v. De fire uddannelseslove på seminarieområdet, lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, lov om uddannelse til håndarbejds lærer, lov om uddannelse til ernærings- og husholdningsøkonom og lov om uddannelse af pædagoger, henviser i forvejen til selvejelovens bestemmelser for så vidt angår selvejeregler, økonomiske forhold, tilskudsbestem-

melser, revisionsforhold m.v. Samtlige bestemmelser i dette lovforslags § 1, bortset fra nr. 9 og 10, vil derfor også komme til at gælde de fire seminarielove.

Til § 13

Ændringsforslaget stilles som korrektion af en fejlagtig henvisning.

Til § 14

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2000, og at de nye skærpede habilitetskrav til bestyrelsen ved eksisterende skoler i §§ 1, 2, 5 og 6 skal være opfyldt senest ved førstkommande nyvalg til bestyrelsen, og at kravene til revisor skal være opfyldt senest den 1. juli 2001.

Betingelsen i § 5, nr. 7, jf. § 5, nr. 1, og i § 6, nr. 6, for så vidt angående vedtægternes indhold har virkning fra den 1. januar 2002. Ved forslaget til § 14, stk. 5, foreslås en overgangsordning hvorefter staten kan yde tilskud til produktionsskoler, hvis midler har været placeret i overensstemmelse med den tidligere gældende regel i lov om daghøjskoler og produktions-skoler m.v. § 7, men ikke kan frigøres kontraktmæssigt inden den 31. december 2000. Frigørelsen må ske hurtigst muligt.

Det er ikke nødvendigt at indsætte en overgangsordning for forslagene i §§ 3, 4, 7 og 8, da der er tale om lempelser.

Det foreslås, jf. forslaget til stk. 6, at lovenes krav til revisors habilitet tages op til revision i Folketingsåret 2003/2004 med henblik på en vurdering af behovet for dette krav, herunder med en vurdering af, om kravet kan erstattes af en pligt for revisor til efter særlige retningslinier at vurdere, om institutionens leje-forhold sker på markedsmæssige vilkår, og særskilt og ubetinget at rapportere til tilsynsmyndighederne m.v.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., som ændret ved § 15 i lov nr. 290 af 12. maj 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, *stk. 2, 1. pkt.*, udgår: », eller såfremt gældende regler eller fastsatte vilkår ikke overholdes«.

2. I § 8 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til institutionen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til institutionen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til institutionen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en institution inden for samme institutionsform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 4. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder *stk. 3, nr. 1-4*, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

§ 3. ---.

Stk. 2. Godkendelsen efter *stk. 1* og §§ 1 og 2 kan tilbagekaldes, såfremt undervisningsministeren skønner, at der ikke længere er behov for institutionen, eller såfremt gældende regler eller fastsatte vilkår ikke overholdes. Godkendelsen kan endvidere tilbagekaldes, såfremt institutionen på grund af sin økonomiske situation skønnes uegnet til at fortsætte sin virksomhed.

§ 8. Institutionen ledes af en bestyrelse.

Stk. 2. Bestyrelsen sammensættes således, at flertallet af medlemmer samt formanden kommer fra aftagerkredse og andre kredse uden for institutionen, der har en væsentlig interesse i institutionens virksomhed. Institutionens leder deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan godkende fravigelse fra bestemmelsen i *stk. 2* for selvejende institutioner, der var godkendt før lovens ikrafttræden.

Gældende formulering

§ 21. Såfremt betingelserne for tilskud ikke er opfyldt, eller såfremt institutionen i øvrigt ikke overholder regler og øvrige vilkår, kan undervisningsministeren beslutte, at tilskud ydet efter § 14 og § 16 tilbageholdes, kræves tilbagebetalt og bortfalder for fremtiden.

Lovforslaget

Stk. 5. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved institutionen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

Stk. 3 bliver herefter stk. 6.

3. Efter § 12 indsættes i kapitel 5 efter overskriften:

»§ 12 a. En institution skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og institutionens midler må alene komme institutionens uddannelsesformål til gode.«

4. Efter § 17 indsættes:

»§ 17 a. Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for institutionerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i stk. 1.«.

5. Efter § 20 indsættes:

»§ 20 a. Institutionen kan yde bestyrelsens formand og næstformand særskilt vederlag efter nærmere regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren.«

6. § 21 affattes således:

»§ 21. Undervisningsministeren kan for institutioner, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 20, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 29 a, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for institutioner, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en institutions virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig. For meget udbetalt tilskud kan modregnes i kommende tilskudsudbetalinger.«

Gældende formulering

§ 24. Institutionens regnskabsår er finansåret. Ved regnskabsårets afslutning udarbejdes et årsregnskab omfattende resultatopgørelse, balance og anlægsoversigt. Regnskabet skal underskrives af bestyrelsen og af institutionens leder.

Stk. 2. Institutionens regnskaber revideres af rigsrevisor i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 2, stk. 1.

Stk. 3. Institutionen udpeger en statsautoriseret eller registreret revisor, som reviderer institutionens regnskaber efter aftale mellem rigsrevisor og undervisningsministeren i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. § 9. Undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med rigsrevisor nærmere regler om institutionernes revision.

Stk. 4. Regnskaberne opstilles efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Institutionens regnskabsføring skal være i overensstemmelse med regler fastsat af undervisningsministeren.

Kapitel 9

*Den Frie Lærerskole**Lovforslaget*

7. I § 24, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:

»I forbindelse med indsendelse af årsregnskab til Undervisningsministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlemmer af bestyrelsen, jf. § 8, stk. 3 og 4.«

8. Efter § 24 indsættes:

»§ 24 a. Institutionens revisor, jf. § 24, stk. 3, må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som institutionen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer.

Stk. 2. Institutionens revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. stk. 1, hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom.

Stk. 3. Opfylder revisor ikke kravene til revision i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge institutionen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«

9. Overskriften til *Kapitel 9* affattes således:

»*Institutioner med særlige uddannelser*«.

10. Efter § 28 indsættes i kapitel 9 efter overskriften:

*Gældende formulering**Lovforslaget*

»§ 28 a. Undervisningsministeren kan yde tilskud til en selvejende uddannelsesinstitution, der udbyder uddannelse af en særlig karakter, jf. stk. 2. Godkendelsen til tilskud, der kan gøres midlertidig, kan til enhver tid trækkes tilbage af undervisningsministeren med virkning fra førstkommande finansår.

Stk. 2. Undervisningsministeren godkender uddannelsen og rammerne for uddannelsen med hensyn til fagligt niveau, varighed, optagelse, kvalitetsudvikling, lærer kvalifikationer, kvalitetskontrol, m.v. Undervisningsministeren bestemmer, om kravene til en godkendt uddannelse skal fastlægges i en af undervisningsministeren godkendt uddannelsesplan eller i regler fastsat i overensstemmelse med § 6, stk. 1.

Stk. 3. Undervisningsministerens beslutning om godkendelse efter stk. 1 og 2 sker på grundlag af en evaluering af institutionen og uddannelsen. Institutionen afholder udgiften til evalueringen, der gennemføres af en af undervisningsministeren godkendt evalueringsinstitution.

Stk. 4. En institution, der er godkendt til tilskud efter stk. 1, kan opkræve deltagerbetaling for deltagelse i undervisningen m.v. Undervisningsministeren kan fastsætte en øvre grænse for deltagerbetalingen for den enkelte institution.

Stk. 5. Bortset fra § 6, stk. 1, finder lovens øvrige bestemmelser anvendelse for disse selvejende institutioner.«.

11. Efter § 29 indsættes:

»Kapitel 9 a

Tilsyn m.v.

§ 29 a. Undervisningsministeren fører tilsyn med institutioner, der modtager statstilskud efter denne lov, og kan indhente de nødvendige oplysninger til dette brug. Finder Undervisningsministeren, at en institutions virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til institutionen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

§ 2

I lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 704 af 3. september 1999, foretages følgende ændringer:

Gældende formulering

§ 2. ---.

Stk. 3. En godkendelse kan tilbagekaldes, hvis der ikke længere er behov for skolen. En godkendelse kan endvidere tilbagekaldes, hvis skolen ikke overholder fastsatte regler eller meddelte påbud.

§ 4. Undervisningsministeren fører tilsyn med og vejleder skolerne og kan indhente oplysninger om uddannelserne, eleverne, lærerne og institutionens drift i øvrigt til brug ved dette tilsyn.

§ 5. Skolen ledes af en bestyrelse.

Stk. 2. Bestyrelsen skal normalt bestå af 6-12 medlemmer, hvoraf 1 medlem udpeges af amtsrådet og mindst 1 medlem af kommunalbestyrelsen. Bestyrelsens øvrige medlemmer skal så vidt muligt tilsammen dække skolens virkefelt. Arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanterne skal være ligeligt repræsenterede og have tilknytning til det geografiske område og til det arbejdsmarked, som skolen dækker.

Lovforslaget

1. § 2, stk. 3, 2. pkt., ophæves.

2. I § 4 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

3. I § 5 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 4. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 3, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Gældende formulering

Stk. 3. Skolens lærere og teknisk-administrative personale repræsenteres i bestyrelsen uden stemmeret med hver 1 repræsentant. Skolens elever repræsenteres i bestyrelsen uden stemmeret med 2 repræsentanter.

Stk. 4. Skolens leder, jf. § 11, er bestyrelsens sekretær og deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 5. Bestyrelsens sammensætning og ændringer heri skal meddeles undervisningsministeren.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan inden for særlige skoleområder godkende en anden sammensætning af bestyrelsen end den i stk. 2 nævnte.

§ 10 a. ---.

Stk. 3. Skolen skal under størst mulig hensyntagen til sikkerheden anbringe de likvide midler på en eller flere af følgende måder:

- 1) I fondsaktiver eller gældsbreve, for hvilke den danske stat eller en dansk kommune står som udsteder eller garant.
- 2) I fondsaktiver udstedt af danske realkreditinstitutter, Kreditforeningen af Kommuner i Danmark eller andre danske finansieringsinstitutter under offentligt tilsyn.
- 3) Som indestående i danske pengeinstitutter.
- 4) I værdipapirer bortset fra aktier, som i øvrigt efter deres art og sikkerhed kan stilles i klasse med de i nr. 1 - 3 nævnte aktiver.

Lovforslaget

Stk. 5. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 6-9.

4. § 10 a, stk. 3, nr. 3, affattes således:

»3) Som indestående i pengeinstitutter hjemmehørende i Danmark eller i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS).«.

5. Efter § 11 indsættes i kapitel 3:

»§ 11 a. En skole skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og skolens midler må alene komme skolens uddannelsesformål til gode.«.

Gældende formulering

§ 20. Undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med finansministeren nærmere regler om skolernes budget- og bevillingssystem og om udbetaling af tilskud til skolerne.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde, eventuelt kræve tilskud tilbagebetalt, såfremt vilkår for ydelse af tilskud ikke overholdes.

§ 22. Skolens regnskabsår er finansåret. Ved regnskabsårets afslutning udarbejdes et årsregnskab omfattende resultatopgørelse, balance og anlægsoversigt. Regnskabet skal underskrives af bestyrelsen og af skolens leder.

Stk. 2. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Lovforslaget

6. Efter § 12 b indsættes:

»§ 12 c. Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for skolerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i stk. 1.«.

7. Efter § 15 indsættes:

»§ 15 a. Skolen kan yde bestyrelsens formand og næstformand særskilt vederlag efter nærmere regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren.«.

8. § 20, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 15, *stk. 1*, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 4, *stk. 2*, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig. For meget udbetalt tilskud kan modregnes i kommende tilskudsudbetalinger.«.

9. I § 22, *stk. 1*, indsættes som 4. *pkt.*:

»I forbindelse med indsendelse af årsregnskab til Undervisningsministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlemmer af bestyrelsen, jf. § 5, *stk. 3* og 4.«.

Gældende formulering

Stk. 3. Skolens regnskabsføring skal være i overensstemmelse med regler fastsat af undervisningsministeren.

Stk. 4. Rigsrevisor kan til brug for gennemgangen af skolens regnskaber indhente oplysninger direkte fra bestyrelsen.

§ 26. For arbejdsmarkedsuddannelsescentre, der meddeler erhvervsuddannelser i medfør af § 18, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser, samt andre skoler, institutioner og virksomheder, der i medfør af samme lovs § 18, stk. 3, er godkendt til at meddele bestemte erhvervsuddannelser, finder reglerne i § 13 og §§ 20-22 og § 23 a anvendelse. Undervisningsministeren kan bestemme, at § 12 finder helt eller delvis anvendelse.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan godkende, at andre skoler end erhvervsskoler, institutioner og virksomheder, der ikke opfylder betingelserne i kapitel 1 og 2, meddeler tilgrænsende erhvervsrettet uddannelse. For disse skoler m.v. finder reglerne i § 13, § 16 og §§ 20-22 og § 23 a anvendelse. Undervisningsministeren kan bestemme, at §§ 12, 14 og 14 a finder helt eller delvis anvendelse. Godkendelsen kan tilbagekaldes.

Lovforslaget

10. Efter § 22 indsættes:

»§ 22 a. Skolens revisor, jf. § 22, stk. 2, må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer.

Stk. 2. Institutionens revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. stk. 1, hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom.

Stk. 3. Opfylder revisor ikke kravene til revision i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge institutionen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

11. I § 26, *stk. 1*, ændres »§ 13 og §§ 20-22« til: »§4, § 13 og §§ 20-22 a«.

12. I § 26, *stk. 2*, ændres »§ 13, § 16 og §§ 20-22« til: »§ 4, § 13, § 16 og §§ 20-22 a«.

§ 3

I lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 820 af 4. november 1999, foretages følgende ændringer:

Gældende formulering

§ 7. ---.

Stk. 7. En godkendelse kan tilbagekaldes, hvis skolen ikke overholder fastsatte regler, herunder reglerne i § 4, stk. 2, eller meddelte påbud. Undervisningsministeren kan endvidere tilbagekalde godkendelsen, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i stk. 6 om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om

- 1) skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre,
- 2) skolens midler anvendes til formål uden for skolen,
- 3) skolens ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl. eller
- 4) skolens elever udfører arbejde, herunder indsamlings- eller agitationsarbejde eller lignende, på en måde, der er usædvanlig for skoleformen.

---

§ 10 a. Følgende personer kan ikke være medlem af bestyrelsen:

- 1) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen eller kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Advokater, revisorer og lignende rådgivere for samt ansatte i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Ejere af ejendomme m.m., der udlejes til skolen.
- 4) Medlemmer af bestyrelsen i andre private gymnasier.

Lovforslaget

1. I § 7, stk. 7, nr. 4, ændres »indsamlings- eller agitationsarbejde« til: »indsamlingsarbejde«.

2. § 10 a affattes således:

»§ 10 a. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen for et privat gymnasium:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Gældende formulering

Stk. 2. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte gælder i øvrigt reglerne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet.

§ 18 i. Tilskud til private gymnasieskoler i henhold til denne lov kan kun ydes til skoler, som opfylder følgende betingelser:

- 1) Skolen skal have haft mindst 12 elever pr. klasse, beregnet enten som et gennemsnit af elevtallet den 5. september året før finansåret og det forudgående år eller som elevtallet den 5. september året før finansåret.
- 2) For skolens rektor og lærere skal løn- og ansættelsesvilkår følge de af finansministeren aftalte eller fastsatte bestemmelser, herunder vedrørende pensionsforhold.

§ 18 l. ---.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan for skoler, som ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller aftalt i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt er fejlagtig.

Lovforslaget

Stk. 2. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 1, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 3. For bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

3. Efter § 15 indsættes i kapitel 2 :

»§ 15 a. Finder undervisningsministeren, at en privat gymnasieskoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren, bortset fra de i § 15, stk. 2, nævnte tilfælde, udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

4. I § 18 i, stk. 1, indsættes som nr. 3:

»3) Skolens bestyrelse opfylder habilitetskravene i § 10 a.«.

5. § 18 l, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 18 i, stk. 1, nr. 2, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 15, stk. 2, og § 15 a, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.«.

Gældende formulering

§ 18 n. De private gymnasieskolars regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Revisor må ikke samtidig være ejer af eller revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for et selskab, en fond, forening eller anden virksomhed, der kontrollerer udlejer. Opfylder revisor ikke lovens krav til revision, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at udpege en ny revisor. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor.

Stk. 2. I forbindelse med indsendelse af årsregnskabet til Undervisningsministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlem af bestyrelsen, jf. § 10 a, stk. 1.

Stk. 3. ---

Lovforslaget

6. § 18 n, stk. 1, affattes således:

»De private gymnasieskolars regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor. Gymnasiets revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som gymnasiet anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger, eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 4. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge gymnasiet inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«

7. I § 18 n, stk. 2, indsættes efter »§ 10 a, stk. 1«: »og stk. 2«.

§ 4

I lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 821 af 4. november 1999, foretages følgende ændringer:

*Gældende formulering***§ 18. ---.**

Stk. 7. En godkendelse kan tilbagekaldes, hvis kurset ikke overholder fastsatte regler, herunder § 7, stk. 2, eller meddelte påbud. Undervisningsministeren kan endvidere tilbagekalde godkendelsen, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at kurset opfylder kravet i stk. 6 om uafhængighed og forvaltning af kursets midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om

- 1) kurset indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at kurset styres af andre,
- 2) kursets midler anvendes til formål uden for kurset,
- 3) kursets ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl. eller
- 4) kursets elever udfører arbejde, herunder indsamlings- eller agitationsarbejde eller lignende, på en måde, der er usædvanlig for kursusformen.

§ 24. For selvstændige private kurser finder § 20, stk. 1, § 21, jf. dog stk. 3, § 22 og § 23 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Følgende personer kan ikke være medlem af bestyrelsen:

- 1) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til kurset eller kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til kurset.

Lovforslaget

1. I § 18, stk. 7, nr. 4, ændres »indsamlings- eller agitationsarbejde« til: »indsamlingsarbejde«.

2. § 24, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til kurset.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til kurset, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til kurset.

Gældende formulering

- 2) Advokater, revisorer og lignende rådgivere for samt ansatte i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Ejere af ejendomme m.m., der udlejes til kurset.
- 4) Medlemmer af bestyrelsen for andre private kurser.

Stk. 3. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte gælder i øvrigt reglerne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet.

Stk. 4. Bestyrelsen for et privat kursus ansætter og afskediger rektor. Ansættelsen skal godkendes af undervisningsministeren.

Stk. 5. Rektor er ansvarlig for kursets virksomhed over for bestyrelsen.

Det centrale pædagogiske tilsyn

§ 30 k. Tilskud til private kurser i henhold til denne lov kan kun ydes til kurser, som opfylder følgende betingelser:

- 1) Kurset skal have haft mindst 12 kursister pr. klasse, beregnet enten som et gennemsnit af kursisttallet den 5. september året før finansåret og det forudgående år eller som kursisttallet den 5. september året før finansåret.

Lovforslaget

- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en institution inden for samme kursusform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 3. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 2, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 4. For bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved kurset gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

3. Overskriften til § 26 affattes således:

»*Det centrale pædagogiske tilsyn m.v.*«.

4. Efter § 26 indsættes i kapitel 4:

»**§ 26 a.** Finder undervisningsministeren, at et privat kursus' virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren, bortset fra de i § 26, stk. 2, nævnte tilfælde, udstede påbud til kurset om at ændre den pågældende virksomhed.«.

5. I § 30 k, stk. 1, indsættes som nr. 3:

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 2) For kursets rektor og lærere skal løn- og ansættelsesvilkår følge de af finansministeren aftalte eller fastsatte bestemmelser, herunder vedrørende pensionsforhold.

- »3) Kursets bestyrelse opfylder habilitetskravene i § 24.«.

Stk. 2. ---.

§ 30 m. ---.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan for kurser, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller aftalt i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt er fejlagtig.

6. § 30 m, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Undervisningsministeren kan for kurser, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 30 k, stk. 1, nr. 2, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 26, stk. 2, og § 26 a, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for kurser, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at et kursus' virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.«.

7. § 30 o, stk. 1, affattes således:

§ 30 o. De private kursers regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor. Revisor må ikke samtidig være ejer af eller revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som kurset anvender, eller for et selskab, en fond, forening eller anden virksomhed, der kontrollerer udlejer. Opfylder revisor ikke lovens krav til revision, kan undervisningsministeren pålægge kurset inden en nærmere angiven frist at udpege en ny revisor.

»De private kursers regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller registreret revisor. Kurssets revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som kurset anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 4. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge kurset inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

Gældende formulering

Stk. 2. I forbindelse med indsendelse af årsregnskabet til Undervisningsministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlem af bestyrelsen, jf. § 24, stk. 2.

Stk. 3. ---.

§ 6. Daghøjskoler og produktionsskoler etableres som selvejende institutioner med vedtægter, der godkendes af den kommunalbestyrelse eller det amtsråd, der helt eller delvis yder grundtilskud til skolen, jf. § 11, stk. 1. Hvor grundtilskud ydes af et amtsråd, skal skolens oprettelse godkendes af kommunalbestyrelsen for den kommune, hvor skolen oprettes.

Stk. 2. Vedtægterne skal indeholde bestemmelser om skolens ophør, herunder om anvendelse af eventuelle overskydende midler.

---

§ 7. En daghøjskole eller produktionsskole kan ikke anvende institutionens midler til at investere i aktie- eller anpartsselskaber, interessentskaber, andelsforeninger, fonde eller andre selskaber eller institutioner med erhvervsmæssige formål.

Lovforslaget

8. I § 30 o, stk. 2, indsættes efter »§ 24, stk. 2«: »og stk. 3«.

§ 5

I lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 6, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Undervisningsministeren fastsætter regler om vedtægternes indhold. Vedtægterne skal bl.a. indeholde bestemmelser om,

- 1) at skolens midler alene må komme skolens undervisningsvirksomhed til gode,
- 2) at bestyrelsen sammensættes af et ulige antal medlemmer på mindst 5,
- 3) hvad der skal foretages ved skolens ophør, herunder om at eventuelle overskydende midler skal anvendes til beslægtede formål efter kommunalbestyrelsens godkendelse, og
- 4) at bestyrelsen straks skal give Undervisningsministeriet og grundtilskudsydende kommunalbestyrelser og amtsråd meddelelse, hvis skolen ophører, standser sine betalinger, begæres erklæret konkurs, eller der i øvrigt er fare for, at skolens virksomhed må indstilles.«.

2. § 7 ophæves.

Bilag til f. t. l. vedr. forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner

Gældende formulering

§ 8. Den overordnede ledelse af den enkelte skole varetages af bestyrelsen.

Stk. 2. I bestyrelsen kan der være repræsentanter for den eller de kommunalbestyrelser og amtsråd, der yder grundtilskud til skolen, jf. § 11, stk. 1. Antallet af kommunale eller andre offentligt udpegede repræsentanter må dog ikke være så stort, at det udgør et flertal i bestyrelsen. I en produktionsskoles bestyrelse skal de lokale arbejdsmarkedsorganisationer være repræsenteret.

Lovforslaget

3. I § 8 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform eller af ledelsen for en kreds i henhold til § 3 a, stk. 1, i lov om støtte til folkeoplysning, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen. Dette gælder dog ikke for medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 4. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 3, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 5. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.

Stk. 6. Skolen kan yde bestyrelsens formand og næstformand særskilt vederlag efter nærmere regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren.«.

Gældende formulering

Stk. 3. Bestyrelsen udarbejder hvert år en plan for skolens virksomhed, der for daghøjskolernes vedkommende skal være i overensstemmelse med §§ 1, 2 og 2 b og for produktionsskolernes vedkommende med §§ 3 og 4. Virksomhedsplanen skal omfatte en beskrivelse af mål, målgruppe samt indholdet af undervisningen og produktionsvirksomheden.

Stk. 4. Bestyrelsen fastsætter regler for optagelse af deltagere på skolen.

Stk. 5. Bestyrelsen fastlægger efter forslag fra skolelederen skolens budget og godkender dens regnskab.

Stk. 6. Bestyrelsen ansætter og afskediger skolens leder.

Stk. 7. Bestyrelsen ansætter og afskediger lærere og andet personale. Bestyrelsen kan bemyndige skolens leder hertil.

§ 9. Skolelederen varetager den daglige ledelse og har det pædagogiske ansvar.

§ 10. Undervisningsministeren fører tilsyn med skolerne.

Stk. 2. Efter anmodning fra undervisningsministeren har skolerne pligt til at afgive oplysninger om undervisningen, lærerne, deltagerne samt om skolernes drift og regnskab.

§ 12. Staten yder driftstilskud til daghøjskoler og produktionsskoler, hvis vedtægter er godkendt, jf. § 6, stk. 1, og som modtager grundtilskud, jf. § 11, stk. 1.

Lovforslaget

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 7-11.

4. § 9 affattes således:

»§ 9. Ved enhver daghøjskole skal der være ansat en leder. Lederen varetager den daglige administration og har det pædagogiske ansvar. Lederen kan ikke samtidig være leder for en anden daghøjskole, undervisnings- eller kursusinstitution eller være ansat i en kommune eller amtskommune, der yder grundtilskud til skolen. Lederen kan heller ikke være leder for en kreds i henhold til § 3 a, stk. 1, i lov om støtte til folkeoplysning, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen.«.

5. I § 10, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

6. I § 10, stk. 2, indsættes efter »regnskab« : »samt andre oplysninger, der er nødvendige for undervisningsministerens tilsyn«.

7. I § 12, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Ydelse af driftstilskud er endvidere betinget af, at skolen opfylder betingelserne i kapitel 1 og 2.«.

Gældende formulering

Stk. 2. Driftstilskud efter stk. 1 omfatter tilskud til undervisningsudgifter, fællesudgifter og bygningsudgifter.

Stk. 3. Staten refunderer udgifterne til skoledydelse, jf. § 19.

Lovforslaget.

8. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Skolen skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og dens midler må alene komme dens undervisningsvirksomhed til gode.

Stk. 2. Likvide midler, der ikke er nødvendige til den daglige drift, skal under hensyntagen til sikkerheden anbringes på en eller flere af følgende måder:

- 1) Som indestående i pengeinstitutter hjemmehørende i Danmark eller i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS).
- 2) I fondsaktiver udstedt af danske realkreditinstitutioner, Kreditforeningen af Kommuner i Danmark, eller andre danske finansieringsinstitutioner under offentligt tilsyn.
- 3) I fondsaktiver eller gældsbreve, for hvilke den danske stat eller en dansk kommune står som udsteder eller garant.
- 4) I værdipapirer, bortset fra aktier, som efter deres art og sikkerhed kan sidestilles med de aktiver, der er nævnt i nr. 2 og 3.

Stk. 3. Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for skolerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i stk. 3.«.

§ 14. Tilskud i henhold til §§ 11 og 12 må kun anvendes til skolens virksomhed efter denne lov. Der kan ikke foretages transport i tilsagte eller forventede tilskud.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om tilskud i henhold til §§ 11 og 12, herunder om ansøgning, anvisning, ydelse af forskud, tilbagebetaling, modregning af tilskud og kontrol af udbetalt tilskud.

9. § 14, stk. 3 og 4, affattes således:

Gældende formulering

Stk. 3. Undervisningsministeren kan standse udbetalingen af tilskud, hvis skolens virksomhed ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lov, eller hvis skolen ikke indgiver oplysninger til Undervisningsministeriet, jf. § 10.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

Stk. 5. For meget udbetalt tilskud kan modregnes i kommende udbetalinger til skolen.

§ 16. Skolens regnskabsår er kalenderåret.

Stk. 2. Årsregnskaber for daghøjskoler og produktionsskoler skal revideres af en statsautoriseret revisor, af en registreret revisor eller af Kommunernes Revisionsafdeling eller andre kommunale revisionsorganer.

Lovforslaget

»*Stk. 3.* Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 15, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 10, stk. 1, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan endvidere træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til en skole, herunder en ny skole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 13 a, stk. 1, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om

- 1) skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre,
- 2) skolens midler anvendes til formål uden for skolen, eller
- 3) skolens ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl.«

10. I § 16 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

Gældende formulering

Stk. 3. Revisor attesterer oplysninger til brug for beregningen af tilskud, jf. §§ 12 og 13.

Stk. 4. Årsregnskaberne opstilles og revideres efter regler fastsat af undervisningsministeren.

§ 5. En produktionsskoles midler må alene komme skolens undervisnings- og produktionsvirksomhed til gode.

---

§ 6. Den overordnede ledelse af den enkelte skole varetages af bestyrelsen.

Lovforslaget

»*Stk. 3.* Skolens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 1. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilside-sætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

11. I § 16 indsættes efter *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* I forbindelse med indsendelsen af årsregnskabet til Undervisningsministeriet afgiver bestyrelsesmedlemmerne en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlemmer af bestyrelsen, jf. § 8, *stk. 3* og *4*.«

§ 6

I lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 1*, affattes således:

»Skolen skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og dens midler må alene komme dens undervisnings- og produktionsvirksomhed til gode.«

2. I § 5 indsættes som *stk. 3* og *4*:

»*Stk. 3.* Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for skolerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i *stk. 3*.«

3. I § 6 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

Gældende formulering

Stk. 2. Bestyrelsen sammensættes af et ulige antal medlemmer på mindst 5. De lokale arbejdsmarkedsorganisationer skal være repræsenteret, og der kan endvidere være repræsentanter for den eller de kommunalbestyrelser og amtsråd, der yder grundtilskud til skolen, jf. § 9, stk. 1. Antallet af kommunale eller andre offentligt udpegede repræsentanter må dog ikke være så stort, at det udgør et flertal i bestyrelsen.

Lovforslaget

»*Stk. 3.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform. Dette gælder dog ikke for medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 4. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 3, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 5. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

Stk. 3-10 bliver herefter stk. 6-13.

Stk. 3. Bestyrelsen vælger selv sin formand og næstformand. For varetagelse af hvervet som formand og næstformand kan der af skolens midler ydes et vederlag efter de gældende regler om særskilt vederlag. Undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med finansministeren nærmere regler herom. Bestemmelse om ydelse af vederlag optages i skolens vedtægter.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 4. Bestyrelsen udarbejder hvert år en plan for skolens virksomhed. Virksomhedsplanen skal være i overensstemmelse med §§ 1 og 2 og skal omfatte en beskrivelse af mål, målgruppe samt indholdet af undervisningen og produktionsvirksomheden.

Stk. 5. Bestyrelsen fastsætter regler for optagelse af deltagere på skolen.

Stk. 6. Bestyrelsen fastlægger efter forslag fra skolelederen skolens budget og godkender dens regnskab.

Stk. 7. Bestyrelsen ansætter og afskediger skolens leder.

Stk. 8. Bestyrelsen ansætter og afskediger lærere og andet personale. Bestyrelsen kan bemyndige skolens leder hertil.

Stk. 9. Bestyrelsen skal straks give Undervisningsministeriet og grundtilkudsydende kommunalbestyrelser og amtsråd meddelelse, hvis skolen ophører, standser sine betalinger, begæres erklæret konkurs, eller der i øvrigt er fare for, at skolens virksomhed må indstilles.

Stk. 10. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om bestyrelsens sammensætning og funktion.

§ 7. Skolelederen varetager den daglige ledelse og har det pædagogiske ansvar.

§ 8. Undervisningsministeren fører tilsyn med produktionsskolerne.

§ 10. ---

Stk. 3. Ydelse af driftstilskud er betinget af, at skolens vedtægter er i overensstemmelse med § 4, stk. 2, og regler fastsat i henhold til § 4, stk. 3.

4. § 7 affattes således:

»§ 7. Ved enhver produktionsskole skal der være ansat en leder. Lederen varetager den daglige administration og har det pædagogiske ansvar. Lederen kan ikke samtidig være leder for en anden produktionsskole, undervisnings- eller kursusinstitution eller være ansat i en kommune eller amtskommune, der yder grundtilskud til skolen.«.

5. I § 8, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

6. I § 10, *stk. 3*, affattes således:

»Ydelse af driftstilskud er endvidere betinget af, at skolen opfylder betingelserne i kapitel 1 og 2.«.

Gældende formulering

§ 12. Tilskud i henhold til §§ 9 og 10 må kun anvendes til skolens virksomhed efter denne lov. Der kan ikke foretages transport i tilsagte eller forventede tilskud.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om tilskud i henhold til §§ 9 og 10, herunder om ansøgning, anvisning, ydelse af forskud, tilbagebetaling, modregning af tilskud og kontrol af udbetalt tilskud.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan standse udbetalingen af tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvist eller kræve tilskud tilbagebetalt, hvis

- 1) skolens virksomhed ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lov,
- 2) skolen i øvrigt ikke overholder bestemmelserne i denne lov eller bestemmelser udstedt i medfør heraf,
- 3) skolen ikke indgiver oplysninger til Undervisningsministeriet, jf. § 8, eller
- 4) skolen begæres erklæret konkurs, standser sine betalinger, eller der i øvrigt er fare for, at skolens virksomhed må indstilles.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

Stk. 5. For meget udbetalt tilskud kan modregnes i kommende udbetalinger til skolen.

Lovforslaget

7. § 12, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 14, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 8, stk. 1, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles.«

8. I § 12 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Undervisningsministeren kan endvidere træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til en skole, herunder en ny skole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 5, stk. 1, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om

- 1) skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre,
- 2) skolens midler anvendes til formål uden for skolen, eller
- 3) skolens ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl.«

Gældende formulering

§ 15. Skolens regnskabsår er kalenderåret.

Stk. 2. Årsregnskaber for produktionskoler skal revideres af en statsautoriseret revisor, en registreret revisor eller af Kommunernes Revisionsafdeling eller andre kommunale revisionsorganer.

Stk. 3. Revisor attesterer oplysninger til brug for beregningen af tilskud, jf. §§ 10 og 11.

Stk. 4. Årsregnskaberne opstilles og revideres efter regler fastsat af undervisningsministeren.

§ 5. Frie grundskoler, der modtager tilskud i henhold til denne lov, skal være selvejende institutioner, hvis vedtægtsbestemmelser om styrelse og økonomiske forhold godkendes af undervisningsministeren. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om vedtægternes indhold.

Stk. 6. Følgende personer kan ikke være medlem af bestyrelsen:

Lovforslaget

9. I § 15 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Skolens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 1. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

10. I § 15 indsættes efter *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* I forbindelse med indsendelsen af årsregnskabet til Undervisningsministeriet afgiver bestyrelsesmedlemmerne en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlemmer af bestyrelsen, jf. § 6, stk. 3 og 4.«.

§ 7

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 7. august 1999, foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 6* og *7*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 6.* Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

Gældende formulering

- 1) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen eller kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Advokater, revisorer og lignende rådgivere for samt ansatte i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Ejere af ejendomme m.m., der udlejes til skolen.
- 4) Medlemmer af bestyrelsen i andre frie grundskoler.

Lovforslaget

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 7. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang finder stk. 6, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 8. For bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved institutionen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

Stk. 8 bliver herefter stk. 9.

§ 21. ---.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller aftalt i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt er fejlagtig.

2. § 21, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 7, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 24 a, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.«.

Gældende formulering

§ 21 a. Undervisningsministeren kan endvidere træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til en skole, herunder en ny skole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 5, stk. 2, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om

- 1) skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre,
- 2) skolens midler anvendes til formål uden for skolen,
- 3) skolens ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl. eller
- 4) skolens elever udfører arbejde, herunder indsamlings- eller agitationsarbejde eller lignende, på en måde, der er usædvanlig for skoleformen.

Lovforslaget

3. I § 21 a, nr. 4, ændres »indsamlings- eller agitationsarbejde« til: »indsamlingsarbejde«.

4. Efter § 21 a indsættes:

»§ 21 b. Såfremt undervisningsministeren i medfør af § 21 a, jf. § 5, stk. 2, har besluttet, at tilskuddet i sin helhed bortfalder, kan skolen generhverve tilskudsretten i overensstemmelse med reglerne for nye skoler, jf. § 8, stk. 2. I øvrige tilfælde kan skolen generhverve tilskudsretten, når de forhold, som har givet anledning til bortfald af tilskuddet efter § 21, stk. 2, er bragt i orden.«.

5. § 24, stk. 1, affattes således:

Gældende formulering

§ 24. Skolernes regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Revisor må ikke samtidig være ejer af eller revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for et selskab, en fond, forening eller anden virksomhed, der kontrollerer udlejer. Opfylder revisor ikke lovens krav til revision, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at udpege en ny revisor. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor.

Stk. 2. I forbindelse med indsendelse af årsregnskabet til Undervisningsministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlem af bestyrelsen, jf. § 5, stk. 6.

Stk. 3. ---

§ 33. Bestemmelserne i §§ 5, 7 og 9 a, kapitel 4 bortset fra bestemmelserne i § 17 om tilskud til befordringsudgifter og § 23, kapitlerne 5 og 6 bortset fra § 31, kapitel 6 a og § 37, stk. 4 og 5, gælder ikke for skoler, som ikke modtager stats-tilskud efter denne lov.

Lovforslaget

»Skolens regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret revisor eller en registreret revisor. Skolens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 4. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«

6. I § 24, *stk. 2*, indsættes efter »§ 5, stk. 6«: »og stk. 7«.

7. Efter § 24 indsættes:

»Kapitel 5 a

Påbud

§ 24 a. Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«

8. I § 33 udgår: »kapitel 6a«.

§ 8

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 709 af 9. september 1999, foretages følgende ændringer:

Gældende formulering

§ 11a. Undervisningsministeren kan endvidere tilbagekalde godkendelsen, såfremt der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 10, stk. 1, nr. 2, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om

- 1) skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre,
- 2) skolens midler anvendes til formål uden for skolen,
- 3) skolens ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl. eller
- 4) skolens elever udfører arbejde, herunder indsamlings- eller agitationsarbejde eller lignende, på en måde, der er usædvanlig for skoleformen.

§ 12. Den overordnede ledelse af skolen varetages af en bestyrelse, der er ansvarlig over for undervisningsministeren. Bestyrelsen er tillige ansvarlig over for skolekreds/repræsentantskab. Flertallet af bestyrelsens medlemmer skal vælges på skolens generalforsamling blandt skolekredsens/repræsentantskabets medlemmer, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Følgende personer kan ikke være medlem af bestyrelsen:

- 1) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen eller kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Advokater, revisorer og lignende rådgivere for samt ansatte i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Ejere af ejendomme m.m., der udlejes til skolen.

Lovforslaget

1. I § 11 a, nr. 4, ændres »indsamlings- eller agitationsarbejde« til: »indsamlingsarbejde«.

2. § 12, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.

Gældende formulering

- 4) Den samme person kan ikke være medlem af bestyrelsen ved en anden fri kostskole inden for samme skoleform.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan for tidligere og nuværende kombinerede undervisningsinstitutioner oprettet før den 1. januar 1996 dispensere fra bestemmelsen i stk. 2.

Stk. 4. For bestyrelsen, forstanderen og andre ansatte gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet.

Stk. 5. Den daglige ledelse varetages af en forstander, som tillige har det pædagogiske ansvar.

§ 13. Undervisningsministeren fører tilsyn med skolerne og kan indhente de nødvendige oplysninger til dette brug.

Stk. 2. Undervisningsministeriet kan indhente statistiske oplysninger og oplysninger om økonomiske forhold, herunder skolernes regnskaber, husleje- og ejendomsaftaler og andre aftaler.

§ 21. ---.

Lovforslaget

- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen ved en skole inden for samme skoleform, bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer.

Stk. 3. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 2, nr. 1-4, ikke anvendelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.«.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

3. § 12, stk. 4, der bliver *stk. 5*, affattes således:

»*Stk. 5.* For bestyrelsen, forstanderen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og i kapitel 8 om tavshedspligt m.v.«.

4. I § 13, stk. 1, indsættes som *2. pkt.*:

»Finder undervisningsministeren, at en skoles virksomhed ikke er i overensstemmelse med denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre den pågældende virksomhed.«.

5. § 21, stk. 2, affattes således:

Gældende formulering

Stk. 2. Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller aftalt i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

§ 31. ---.

Stk. 3. Revisor må ikke samtidig være ejer af eller revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for et selskab, en fond, forening eller anden virksomhed, der kontrollerer udlejer. Opfylder revisor ikke lovens krav til revision, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at udpege en ny revisor.

Stk. 4. I forbindelse med indsendelse af årsregnskab til Undervisningsministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlem af bestyrelsen, jf. § 12, stk. 2 og 4.

Stk. 5. ---.

Lovforslaget

»*Stk. 2.* Undervisningsministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. § 17, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, jf. § 13, stk. 1, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Undervisningsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser deres betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles. Undervisningsministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.«.

6. § 31, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Skolens revisor må ikke samtidig være revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer. Revisor kan dog være revisor for udlejer m.v., jf. 1. pkt., hvis lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Undervisningsministeren fastsætter regler herom. Opfylder revisor ikke de krav til revision, der er fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan undervisningsministeren pålægge skolen inden en nærmere angiven frist at antage en anden revisor.«.

7. I § 31, stk. 4, ændres »§ 12, stk. 2 og 4« til: »§ 12, stk. 2 og 3«.

§ 9

I lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 608 af 10. juli 1997, foretages følgende ændring:

Gældende formulering

§ 14. For de godkendte private seminarier gælder bestemmelserne i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 5 om formuens anvendelse ved seminariets ophør, kapitel 4 om søgsmålskompetence, kapitel 5 om tilskud og lån, kapitel 6 om kapitalforvaltning, regnskab og revision samt § 27 om indtægtsdækket virksomhed.

§ 14. For de godkendte private seminarier gælder bestemmelserne i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 5 om formuens anvendelse ved seminariets ophør, kapitel 4 om søgsmålskompetence, kapitel 5 om tilskud og lån, kapitel 6 om kapitalforvaltning, regnskab og revision samt § 27 om indtægtsdækket virksomhed.

§ 13. For de godkendte private seminarier gælder bestemmelserne i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 5 om formuens anvendelse ved seminariets ophør, kapitel 4 om søgsmålskompetence, kapitel 5 om tilskud og lån, kapitel 6 om kapitalforvaltning, regnskab og revision samt § 27 om indtægtsdækket virksomhed.

§ 13. For de godkendte private seminarier gælder bestemmelserne i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 5 om formuens anvendelse ved seminariets ophør, kapitel 4 om søgsmålskompetence, kapitel 5 om tilskud og lån, kapitel 6 om kapitalforvaltning, regnskab og revision samt § 27 om indtægtsdækket virksomhed.

Lovforslaget

1. I § 14 indsættes efter »seminariets ophør,«: »§ 8, stk. 3 - 5, om habilitet m.v.,« , og efter »indtægtsdækket virksomhed:«: » og kap. 9 a om tilsyn m.v.«.

§ 10

I lov om uddannelse af pædagoger, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 796 af 3. september 1996, fore- tages følgende ændring:

1. I § 14 indsættes efter »seminariets ophør,«: »§ 8, stk. 3 - 5, om habilitet m.v.,« , og efter »ind- tægtsdækket virksomhed:«: » og kap. 9 a om til- syn m.v.«.

§ 11

I lov om uddannelse til håndarbejds lærer, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 798 af 3. september 1996, fore- tages følgende ændring:

1. I § 13 indsættes efter »seminariets ophør,«: »§ 8, stk. 3 - 5, om habilitet m.v.,« , og efter »ind- tægtsdækket virksomhed:«: » og kap. 9 a om til- syn m.v.«.

§ 12

I lov om uddannelse til ernærings- og hushold- ningsøkonom, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 797 af 3. september 1996, fore- tages følgende ændring:

1. I § 13 indsættes efter »seminariets ophør,«: »§ 8, stk. 3 - 5, om habilitet m.v.,« , og efter »ind- tægtsdækket virksomhed:«: » og kap. 9 a om til- syn m.v.«.

Bilag til f. t. l. vedr. forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner

Gældende formulering

§ 2. ---.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 11, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 11, har først virkning fra og med år 2000. Bestemmelsen i § 13, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 13, har først virkning for kurser, der begynder den 1. april 1999 og senere.

Lovforslaget

§ 13

I lov nr. 1049 af 23. december 1998 om ændring af lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v. (Indhold, rammestyring, grundtilskud m.v.) ændres i § 2, *stk. 4, 2. pkt.*, »§ 13, stk. 4,« til: »§ 13, stk. 5, nr. 4,«.

§ 14

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2000.

Stk. 2. § 1, nr. 2, § 2, nr. 3, § 5, nr. 3, og § 6, nr. 3, skal senest være opfyldt ved førstkommende nyudpegning af bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 3. § 24 a, stk. 1 og 2, i lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., § 22 a, stk. 1 og 2, i lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 704 af 3. september 1999, § 16, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000, og § 15, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler, som affattet ved dennes lovs § 1, nr. 8, § 2, nr. 10, § 5, nr. 10, og § 6, nr. 9, skal være opfyldt senest den 1. juli 2001, eller når revisor lovligt kan opsiges ifølge kontrakten.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i § 12, stk. 1, i lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000, som affattet ved dennes lovs § 5, nr. 7, kan staten indtil den 31. december 2001 yde tilskud til skoler, hvis vedtægter er godkendt før den 1. juli 2000.

Stk. 5. Uanset bestemmelsen i § 10, stk. 3, i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler, som affattet ved dennes lovs § 6, nr. 6, kan staten indtil den 31. december 2001 yde tilskud til skoler, hvis vedtægter er godkendt før den 1. januar 2000, jf. § 22, stk. 5, i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler. Betingelsen i § 5, stk. 2, i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler om anbringelsen af skolens likvide midler skal være opfyldt senest den 31. december 2000, jf. § 22, stk. 4, i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler, eller senest når midler kan frigøres med kontraktmæssigt varsel.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 6. § 24 a, stk. 1 og 2, i lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., § 22 a, stk. 1 og 2, i lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 704 af 3. september 1999, § 18 n, stk. 1, 4. og 5. pkt., i lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 820 af 4. november 1999, § 30 o, stk. 1, 4. og 5. pkt., i lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 821 af 4. november 1999, § 16, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000, § 15, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler, § 24, stk. 1, 4. og 5. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 7. august 1999, og § 31, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 709 af 9. september 1999, som affattet ved dennes lovs § 1, nr. 8, § 2, nr. 10, § 3, nr. 6, § 4, nr. 7, § 5, nr. 10, § 6, nr. 9, § 7, nr. 5, og § 8, nr. 6, tages op til revision i folketingsåret 2003/2004.

Til lovforslag nr. L 204. Skriftlig fremsættelse (23. februar 2000)

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner. (Selvejekrav, habilitet m.v.).

(Lovforslag nr. L 204).

Lovforslaget indeholder præciseringer og stramninger af kravene til selvejende uddannelsesinstitutioner, der modtager store statslige tilskud. Formålet er at sikre, at institutionerne alene varetage egne interesser, og at de store offentlige tilskud udelukkende går til de formål, hvortil de er givet. Der er tidligere indført lignende lovbestemmelser på de frie skolers område.

Lovforslaget fremsættes på baggrund af Folketingets Uddannelsesudvalgs beretning af 20. maj 1999 over L145. Der er i sommeren og efteråret 1999 gennemført en dialog med oplysningsforbund, skoleorganisationer m.fl. om lovforslaget. Der er desuden foretaget yderligere undersøgelser af bestyrelsehabilitetsforholdene på daghøjskoleområdet.

Lovforslaget omfatter selvejeloven for de videregående uddannelser, herunder ændringer i de fire seminarieuddannelseslove, erhvervsskoleloven, daghøjskoleloven og produktionsskoleloven samt ændringer, herunder lempelser, i lovene om frie grundskoler, frie kostskoler, private gymnasier og hf-kurser.

Lovforslaget indeholder følgende hovedbestemmelser: Krav til institutionen om uafhængighed og krav om, at institutionens midler kun

må gå til institutionens uddannelsesformål, bestemmelser om bestyrelsens habilitet, især i forhold til udlejer af institutionens ejendomme, og forbud mod at sidde i bestyrelsen for institutioner af samme slags, krav om rimelige vilkår i huslejeaftaler samt krav til revisors habilitet i forhold til udlejer af institutionens faste ejendomme.

For daghøjskoler indeholder lovforslaget yderligere stramninger især med hensyn til bestyrelsehabilitetskravene, der forbyder samtidigt medlemskab af skolens bestyrelse og ledelsen for en kreds i henhold til lov om støtte til folkeoplysning, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen. Hertil kommer forslag om, at skolelederen ikke samtidig må være leder af en anden daghøjskole, undervisnings- eller kursusinstitution eller være ansat i den kommune/amtskommune, der yder grundtilskud til skolen, eller være leder af en folkeoplysningskreds, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen. Endelig foreslås både for daghøjskoler og produktionsskoler indført skønsmæssig vurdering med hensyn til retten til statstilskud, hvis der ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen er uafhængig. Tilsvarende bestemmelser er indført på de frie skolers område.

Herudover indeholder forslaget i selvejeloven for videregående uddannelser en ny hjemmel for ydelse af tilskud til "skæve uddannelser", der er forbundet med deltagerbetaling, samt enkelte andre ændringer.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje Tings velvillige behandling.